

Simo elaa ya Yesu Klisto eya imolaka Matiye

Maphoo ma etatele

O Simo Elaa ya Matiye tomozwa ndongo iinene ya Simo Elaa bo waeyimolaka Malako.

Kasi Simo Elaa ya Matiye embi kula kyese ne na bwiky na Simo eyaaka Malako.

O Simo ya Matiye tomozwa maphoo mama:

- Matiye 1-2: Bankoko ba Yesu na ibotama se
- Matiye 3.1-12: Mateya ma Yoane Mobatise
- Matiye 3.13-4.11: Ibatisama na imekama sa Yesu
- Matiye 4.12-18.35: Etoma ya Yesu o Galileya
- Matiye 19.1-20.34: Yesu amani o Galileya akye o Yelusaleme
- Matiye 21.1-27.66: Poso ya Yesu eya suka o Yelusaleme
- Matiye 28.1-20: Iakwa sa Yesu na iwenene se na baekosi

Simo Elaa ya Matiye, kyeweninya obokye Yesu ali Mokonzi ooyelese bato bee bokonzi pha Nwaphongo. Ambi kula baa na Moteye oobaphe mateya masengyesi na bee pho babee manzoka oka bato baso.

*Bankoko ba Yesu
(Luka 3.23-38)*

1 Kyeka mankombo ma bankoko ba Yesu-Klisto: Yesu ali nkoko wa Davidi, na nkoko wa Abalayama.

2-11 Abalayama aboti Izake,
Izake aboti Yakobo,
Yakobo aboti Yuda na banaa nyango,
Yuda aboti Pelesi na Zala nyango wa bée
Tamala,
Pelesi aboti Esilone,
Esilone aboti Lama,
Lama aboti Aminadaba,
Aminadaba aboti Nasonε,
Nasonε aboti Salamani,
Salamani aboti Boaze (nyango yabaka Laaba),
Boaze aboti Obede (nyango yabaka Luta),
Obede aboti Yese,
Yese aboti mokonzi Davidi,
Davidi aboti Salomo (nyango yabaka ηwasi
owa zalaka phanza na Uliya),
Salomo aboti Loboama,
Loboama aboti Abiya,
Abiya aboti Asa,
Asa aboti Yozafa,
Yozafa aboti Yolama,
Yolama aboti Azaliya,
Azaliya aboti Yotama,
Yotama aboti Akaza,
Akaza aboti Ezekiya,
Ezekiya aboti Manase,
Manase aboti Amona,
Amona aboti Yosiya,
Yosiya aboti Yoyakime na banaa nyango
imbele saakyekye bée na bato ba Isalayele
o boombo pha Babilone.

12-16 O sima ya bokyεkye na bato ba Isalayεε
 o boombo o Babilone,
 Yoyakime aboti Salitiyεε,
 Salitiyεε aboti Zolobabeε,
 Zolobabeε aboti Abiudi,
 Abiudi aboti Eliyakime,
 Eliyakime aboti Azolo,
 Azolo aboti Sadoke,
 Sadoke aboti Akimi,
 Akimi aboti Eliudi,
 Eliudi aboti Eleyaza,
 Eleyaza aboti Matane,
 Matane aboti Yakobo,
 Yakobo aboti Zozefu,
 Zozefu moloo wa Maliya nyango wa Yesu,
 okobangye bεε Masiya.

17 Tata oka Abalayama nono oka Davidi wali
 ba yoo iko mbuka bane. Uta oka Davidi nono
 wakyende bεε na bato ba Isalayεε o boombo o
 Babilone, walekana ba yoo iko mbuka bane. Na o
 itata imbεε sasina tee nono o ibotama sa Masiya,
 walekana ba yoo iko mbuka bane me.

Ibotama sa Yesu
(Luka 2.1-7)

18 Ibotama sa Yesu Masiya sabaka bobo:
 Nyango Maliya abaka nwanwasi owa lukaka
 Zozefu ilonga, kasi waaba bεε naino sa
 bobutwakye o ingambi sonoso, Maliya aesi ya
 ekama na nwiya nwa Bolobo Bosanto. 19 Moloo
 nye Zozefu abaka moto wa bosembo, taikaka
 zinga imosambola o miyo ma bato, amba ya
 kana imoleε obokye bato saeba. 20 Wa baka
 yo kaumunya babona, anzelu monomo wa

Nkolo amba motokolele o ndoto, amba ya wo ne obokye: «Zozefu, nkoko wa Davidi, saila ilonga Maliya, pho ibu siili ne, siuti na mwiya nwa Bolofo. ²¹ Amobota nwana wa lele, waa molaa nkombo Yesu. Eli yo moto owa mobikya bato bée na masumu ma be.»

²² Maphoo maso maamana makyelama pho ya ikokya yaawo Nkolo na munoko nwa moimosi we obokye: ²³ «Ngondo monomo amoekama, amobota nwana wa lele, baamolaa nkombo Emanuel.» Nkombo me kyelukye iwo obokye: «Nwaphongo ali na banga elele yonyo.»

²⁴ Waa umwa Zozefu, ambakyela nde bo wamowolekye anzelu wa Nkolo, nono wa longa yo Maliya. ²⁵ Kasi taika angana ne nono waabota yo nwana we, emba Zozefu amba laa nwana me nkombo ya Yesu.

2

Bato ba malondo baesi ya kyeka Yesu

¹ Yesu abotamaka o Beteleme ya Yuda, imbele saa baka Elode mokonzi. Nkolo me, banganga baakyekye banyaseesi, bautaka biitokolo munyela. Bamba ya koma o Yelusaleme.

² Bamba ya tuna bee kye: «Nwana outi bee ibota, mokonzi nwa bayuda, ali bi? Townekyi nyaseesi we atokosi biiye munyela, emba toesi ya mokumbela.»

³ Waa oka mokonzi Elode simo mene, ndondo yamba baa ne, na bato baso ba Yelusaleme.

⁴ Amba ya banga bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko, amba

ya batuna elele'ye esengyesi Masiya ifotama.

⁵ Bamba mobuyisa bée kye: «O Beteleme ya Yuda. Pho moimosi wa Nwaphongo akoma boho:

⁶ «Ka we, Beteleme, mokyisi nwa Yuda, toli nwana mokyisi pha o nkyisi ya Yuda. Pho mokonzi munene owa mokanba bato banga Isalayele, amouta oka ya we.»»

⁷ Emba Elode amba ya banga bato ba malondo miibombo pho bamoimole imbele sa tokoloko nyaseesi me.

⁸ Sima amba ya batoma o Beteleme, amba ya wo na bée obokye: «Kyende okye mituna na moo na moo pho ya nwana, bo omoweni, oya nzimola pho na nga na kye mokumbela.»

⁹ Waa oka bée munoko nwa mokonzi, bamba ya kyende. Bamba ya wene nyaseesi owa wenyeye bée phanza o mbale ekyetokolo munyele, kakye o boo pha be. Waakoma nyaseesi me o ikolo sa ele eeli nwana, nyaseesi me amba kye teme. ¹⁰ Bamba tonda na nkyisa waa wene bée nyaseesi me atemi.

¹¹ Baesi ya nyolo o ingambi, baweni nwana na nyango Maliya. Bamba kusama pho ya imokumbela, bamba ya ingola bayombo ba be, bamba mophe makabo mama: Wolo, mpaka na mauta ma mile.* ¹² Sima Nwaphongo amba ya bawole o ndoto obokye bée sakula butwa yaaka Elode. Emba bamba ya butwa o mokyisi nwa bée mi nzela esuu.

* **2:11** 2.11 Mauta me mali ndokolo ngola ekyeingye bée bolekyele.

Zozefu, Maliya, na ηwana Yesu baloti o Ezipito

¹³ Waabutwa baa malondo, o sima, anzelu wa Nkolo m̄n̄m̄m̄ amba yelela Zozefu o nd̄t̄, amba ya w̄ n̄ yokyē: «Langwa, kpa ηwana na nyango, lota o Ezipito, ikala om̄ n̄m̄ waamow̄ nga na w̄ obokyē oya butwa. Ph̄ Elode amoluka ηwana ph̄ ya imoboma.» ¹⁴ Nde na muna mok̄l̄, Zozefu aesi ya t̄m̄, akpe ηwana na nyango, amba yakyē mibomba o Ezipito. ¹⁵ Abaka om̄ n̄m̄ waawa Elode. Maph̄o mamana makyelama ph̄ ya ikokya maph̄o maaw̄k̄ Nwaphongo o mun̄k̄ ηwa moimosi w̄ obokyē: «Nabangyi ηwana wa nga obokyē amane o Ezipito.»

Elode abomi bana baakyikyī

¹⁶ Waawen̄ Elode obokyē baamalondo bamokose, aokaka ȳo ekusi. Amba ya toma batuluku o Bet̄leme na o nkyisi yaa mambale, bāome bana ba bampele bas̄ baali sakokya mbula ibale. Amekaka bāona ph̄ atangaka nk̄l̄ yaalekanaka tata waawen̄kyē baamalondo nyas̄esi. ¹⁷ Maph̄o mas̄o mamana makyelama b̄o waw̄k̄ moimosi Yilimiya obokyē:

¹⁸ «Baokyi ilela siute o Lama, malelo na imiima sa nḡnḡ. Eli Layele kalele bana b̄e, taazingye obokyē bamob̄nd̄ ph̄o bana b̄ē bawe.»

Zozefu, Maliya na ηwana Yesu bamani o Ezipito

¹⁹ O sima ya iwaa sa Elode, anzelu wa Nkolo amba yelela Zozefu o ndoto o Ezipito. ²⁰ Amba ya wo ne yokye: «Teme, kpa nwana na nyango, butwa o Isalayele, pho baalukaka ifoma nwana bawe.»

²¹ Zozefu amba ya teme, aesi ya kpa nwana na nyango, amba ya butwa o Isalayele. ²² Kasi waaoka Zozefu obokye Arkelaus abuto mokonzi nwa Yuda o elele ya ango Elode, amba lota ibutwa omo. Nwaphongo amba kula moteya o ndoto ndengye ekokyi yo ikyela, amba ya kyende o mokyisi nwa Galileya. ²³ Amba ya kye zala o Nazalete. Maphoo mamana makyelama pho ya ikokya maphoo maawoko baimosi ba Nwaphongo obokye: «Baamobanga moto wa Nazalete.»

3

Mateya ma Yoane Mobatise

(Malako 1.1-8; Luka 3.1-18; Yoane 1.19-28)

¹ Sima ya mambula, Yoane Mobatise akyekye o bokye pha Yuda, akyekye miteya bofo:

² «Bongola mandondo, pho bokonzi pha ikolo bokomi phenephe.» ³ Yoane, eli yo moto owa woko moimosi Isaya pho ye obokye:

«Moto monomo kaanwane onte ya bokye yokye: Nkolo kalukye iyaa: Omobongyisa nzela, tutola banaa manzela maakyiki yoo!»

⁴ Yoane abaka kalate etobu eya kyela bee na nkungye ya nyama na nkombo shamo, na nkamba ya lopho la nyama o mobimbi, abaka kaze nde ntete na maboo. ⁵ Bato ba Yelusaleme na bato baso ba Yuda na baa mokyisi mooli

phenephe na ebale ya Yaladene, babaka bakye oka ye. ⁶ Baimolaka masumu ma bee o boo pha bato baso, Yoane abaka kababatisa o ebale ya Yaladene. ⁷ Waawene Yoane obokye Bafalisayi na Basadukayi baikye baye oka ye pho ababatisa, amba tata ibawole bobo: «Bee ibota sa nzoo, oephe malondo ma ilota yoo ya Nwaphongo ekye ye nza? ⁸ Weninya na bikyela obokye obongosi motema. ⁹ Le imiwole obokye: “Ekpele yonyo ete lokyele, pho Abalayama ali nkoko wa banga.” Pho naewole ngakye, Nwaphongo akokyi ibuya mabanga mama bana ba Abalayama. ¹⁰ Bambo bongye ikoko pho ya ikpete nkanga ya nzete; nwete munsu mote mofote mbuma ndaa, baamokpete, bamba movaka o nweya. ¹¹ Nga, naebatisa na maa pho ya iweninya obokye obongosi motema, ka ookoye o sima ya nga, amoebatisa na Bolobo Bosanto na na nwenya. Yo andekyi na mwiya, sikyilongobana na pho ya imumanya bikoto. ¹² Aphisi enyengyele o maboko pho ya ikabola mbuma na nkata. Amobomba mbuma o bompene, kasi amotumba nkata o nwenya moote moozime.»

Ibatisama sa Yesu

(Malako 1.9-11; Luka 3.21-22)

¹³ Mokolo monomo Yesu autaka o Galileya aesi o Yaladene, amba ya koma ooli Yoane pho abatisame. ¹⁴ Kasi Yoane amba le, yokye: «Eli nde we moto okokakyi imbatisa, emba kombe kula yaa oka nga ndengye'ye?» ¹⁵ Kasi Yesu amba ya mobuyisela yokye: «Anola obokye wataa baa babona pho ya unwanwa eye. Pho tosengyesi

ikokya maphoo maso mazingaka Nwaphongo.» Emba Yoane amba ya anola. ¹⁶ Waunva Yesu izwa batisimo, amba abwa o maa. Nde mina wamo, ikolo samba ingwa, amba wene Bolobo pha Nwaphongo boute ndokolo inkoto-nywenya siesi yauta mi yo. ¹⁷ Nwesi monomo nywamba uta o ikolo mowo obokye: «Oyo ali Nwana wa nga wa lozingo; nasepesi ne na boikye.»

4

Zabulu amekyi Yesu

(Malako 1.12-13; Luka 4.1-13)

¹ Bobele Bolobo amba ya kamba Yesu o bokye pho Zabulu amumekye. ² Omoo, Yesu akyelaka nkolo mako mane mobimba sazaa, emba Yesu amba ya oka nzala. ³ Zabulu amba ya wali yo, amba ya wo ne yokye: «Bo oli Nwana wa Nwaphongo, wo na mabanga mama ma butwe mapa.» ⁴ Kasi Yesu amba ya mobuyisa yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Moto eta bikye nde na mapa, kasi na maphoo maso maa wo Nwaphongo.”» ⁵ Emba Zabulu amba kye ne nono o Yelusaleme, mokyisi mosantu, akye moteye o songye ya Tempelo, ⁶ amba ya wo ne yokye: «Bo oli nywana wa Nwaphongo, omikumbya o se; pho o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Nwaphongo amoetomela banze be, ba moetamba pho ekolo ya we yango sazuma mi ibanga.”» ⁷ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Sameka Nwaphongo Nkolo ya we.”» ⁸ Zabulu amba kula kyende ne o ikolo

sa ngomba aanda, amba moteya makonzi maso maa se ná ngambo ya mango. ⁹ Amba ya wo ne yokye: «Namoephe iso miina bo onkusamesi pho ya inkumisa.» ¹⁰ Yesu amba ya wo ne yokye: «Molembe, mana wawa! Pho o buku pha Nwaphongo wakomama bobo: “Wamokumisa nde Nwaphongo Nkolo ya we, wamba na kyelela nde yo, moto mosuu phe.”» ¹¹ Bobele Zabulu amba ya mana wali Yesu. Emba banze bamba yaa waali Yesu, bamba tata imokyelela.

*Yesu atati etoma ye o Galileya
(Malako 1.14-15; Luka 4.14-15)*

¹² Waa oka Yesu obokye baakye Yoane o boloko, amba kye o Galileya. ¹³ Amani o Nazarete, kasi amba kye zala o Kapalanauma, mokyisi mooli o mokukulu nwa ebale ya Galileya, o manyete ma Zabuloni na Nefetali.

¹⁴ Wakyelama babona pho ya ikokya maphoo maawoko moimosi Isaya obokye:

¹⁵ «Manyete ma Zabuloni na ma Nefetali,
mopha nwa ebale eenene,
o mbale eyoko ya Yaladene.

Galileya mokyisi nwa bato bate bali Bayuda!

¹⁶ Be, bato baabakyi o enzombi baweni
munyele nwaa phele!

Baabakyi o enzombi ya mokyisi nwa bawe,
munyele mobatokolesi!»

¹⁷ Uta imbele me, Yesu abuto iteya bobo: «Bongola motema, pho bokonzi pha Nwaphongo bokomi phenephe!»

*Yesu abangyi baekosi bane
(Malako 1.16-20; Luka 5.1-11)*

18 Yesu abaka kakye mitambula o mokukulu nwa ebale ya Galileya, amba ya wene baosi ba swe babale, bola na mosii, Simo okobangye bée Petelo, na Andele nwana wa nyango, babaka bavakye bondendi. 19 Yesu amba ya wo na bée yokye: «Imbengye! Namoebuya balukyi ba bato.» 20 Mbala yonoyo, baikyi mandendi ma be, babengyi Yesu. 21 Waamana Yesu wamo, akuli wene bato babale, bola na mosii, Zake na Yoane, bana ba Zebede. Babaka o vato na ango wa bée Zebede babongya mandendi. Yesu amba ya babanga. 22 Mbala yonoyo, baikyi ika vato na ango wa be, babengyi Yesu.

Yesu kateya, kambe na bikya bato

23 Yesu atambulaka o Galileya mobimba; kakye miteya o mangambi ma makyita, kakye mimola Simo Elaa ya bokonzi pha Nwaphongo na ikyemibikya bato na malosi ma bée maso, na bileme ba bée biso. 24 Ngambo ye ya tambulaka o manyete ma Siri mobimba, bamba moyelela na bato baso baabaka na malosi ndengye na ndengye na baabaka na matungyisi ndengye na ndengye; na baabaka na malobo mabe na baamaphukuluku ná bituku. Yesu amba ya babikya. 25 Bato baikye bamobengaka; bautaka o Galileya, o Dekapolis, o Yelusaleme, o Yuda na o mokyisi mooli o mopha moyoko nwa Yaladene.

5

Yesu kateya o ikolo sa ngomba

1 Waawene Yesu bato baikye wamo, aesi ya baa o ikolo sa ngomba, akye zala. Baekosi bée

bamba ya susinya φηενφηε νε, ² amba tata ibateya bobo:

*Yaakolo nkyisa
(Luka 6.20-23)*

³ «Nkyisa ili na baamiebe ofokye bali bakayee o mandondo, pho bokonzi pha ikolo boli pho ya be!

⁴ Nkyisa ili na baalele, pho Nwaphongo aababondo.

⁵ Nkyisa ili na baate bali na toko, bee bamozwa mokyisi nwa lakyela Nwaphongo bato.

⁶ Nkyisa ili na baali na phowa ya ikyela bolaa, pho Nwaphongo amokokya phowa ya be.

⁷ Nkyisa ili na baaokye bato ngongo, pho Nwaphongo abaoka na bee ngongo.

⁸ Nkyisa ili na baali na mandondo maakunywa, pho bamowene Nwaphongo.

⁹ Nkyisa ili na baakyemiambya bose, pho Nwaphongo aababanga bana be.

¹⁰ Nkyisa ili na baanyokomo pho bakyele bolaa, pho bokonzi pha ikolo boli pho ya be.

¹¹ Nkyisa ili na bee bo bato baetole, baenyokolo bambe na ewole maphoo maso maabe pho bee konzanole.

¹² Kumba, ba na nkyisa, pho mbano enene kyeeziya o ikolo. Pho banyokoloko baimosi ba Nwaphongo baabaka phanza nde bomo.»

*Mokpa na Tala
(Malako 9.50; Luka 14.34-35)*

13 «BÈÈ oli mokpa ḡwa mokyisi. Ka bo mokpa mumani vale, bamokula mofuya vale ndengye'ye? Temokuli ba na tina, baamovaka o nze, bato baamokyita. 14 BÈÈ oli saa ya mokyisi, mokyisi ḡwaatongama o ikolo sa ngomba temokoky i bombama. 15 Tebaalosa tala pho ya iekukya na katini, kasi baeteye o ikolo sa mesa pho eweninya bato baso baali o ingambi. 16 Yango mena, osengyesi ilola o boo pha bato ndokolo tala pho bawene bolaa bookyele bÈÈ, emba baambe kumbela Ango wa bÈÈ ooli o ikolo.»

Mateya pho ya mibeko

17 «Saumunya obokye nga naya pho ya imanya mobeko ḡwa Mose na mateya ma baimosi ba Nwaphongo. Siika yaa pho ya imanya kasi pho ya ikokya. 18 Eli phele, na wo na bÈÈ, tee nono wamumana ikolo na muse, ete bamanya lowo lonolo o mibeko, ebe na ḡwana itanga o mokyiky owakoma bÈÈ omoo ete baamumanya. 19 Yango mena, na nza na nza okomanya nono ḡwana mobeko o mokyiky, kambe nateya bato basuu bakyele bomo, amoba moto wa mbomela o bokonzi pha ikolo. Ka iyo nzaa ookokumole mibeko kambe na teya bato basuu obokye bakyele bomo, amoba moto wa boo o bokonzi pha ikolo. 20 Na wo na bÈÈ, luka ikumola Nwaphongo ileka bookomokumole bateye ba mibeko na Bafalisayi, bo phe, otoonyolo o bokonzi pha ikolo.»

Mateya pho ya yoo

21 «Waunva oka ewɔle ya bankoko kyewo bofo: “Sa boma moto; moto oobomi moto, bateni ba malombe baamosambisa.” 22 Kasi nga na wo na bɛɛ bofo: Moto munso ookyesi nwebi yo, bateni ba malombe baamosambisa. Ka ootosi nwebi obokye: “Ebubusi!” ikyita siinene sa banganga ba Nwaphongo saamosambisa. Owa mowoo na nwebi ne yokye: “Alemana!” ebongyi obokye bamovakye o ηwenya ηwa lifelo. 23 Bokokye o mesa ma Nwaphongo pho ya ikye mophe ibonza, bo omoo okye umunya obokye oli na lowoo na nwebi na we, 24 langya ibonza sa we imbale ya mesa ma mabonza, kyende naino okye bongye na nwebi na we, emba ombe ya ambya ibonza sa we oka Nwaphongo. 25 Bo moto aephundi, bo bɛɛ ne kombe kyende oka ba zuzi, bongya ne wataaba bɛɛ o nzela. Bo phe, moto me amoeyambya oka ba zuzi, bamoetoma oka batuluku pho baenyosa o boloko. 26 Nde phele na wo na we: Otootokolo o boloko tee nono waamophuta we mbongo ya we esoo.»

Mateya pho ya baphemba

27 «Waunva oka bawo bofo: “Sakyela phemba na ηwanwasi wa moto.” 28 Kasi nga na wo na bɛɛ bofo: Moto munso ookyeki ηwanwasi wa nwebi pho ya imooka phowa, ambokyela ne phemba o ndondo ye. 29 Bo ziyo sa we saa boloo si etome o ikyela bofe, osiphengolo, osivakye itakye. Elekyi bolaa pho ya we ibungya enango yonoyo ya nzoto ya we na obokye baevakye muwosi o lifelo. 30 Bo eboko ya we eya boloo

kyeetome o ikyela bobē, oetene, oevakye itakye. Elekyi bolaa pho ya we ibungya enango yonoyo ya nzoto ya we na obokye okye muwosi o lifelo.»

Mateya pho ya iboma bolonga
(Matiye 19.9; Malako 10.11-12; Luka 16.18)

³¹ «Bakulaka wo bobo: “Bo lele ale ntwasi we, asengyesi obokye amokomele mokanda moimole obokye bolonga bowee.” ³² Kasi nga nawo na be bobo: Moto munsu ookole ntwasi we, boteebe pho ya mibeko misuu miikatele bolonga me obokye bowe phe, mena atomise ntwanwasi me ikyela baphemba. Ka moto owamolonga ntwanwasi wa ndenge mena, akyesi phemba.»

Mateya pho ya ikata seleka

³³ «Wakulaka oka obokye bawoko na bankoko ba banga bobo: “Sakata seleka ya bole. Kasi kyela mapho maso malakyi we bookatakya we seleka o boo pha Nkolo.” ³⁴ Kasi nga nawo na be bobo: Sakata seleka nono ntwana bokyii bobo. Ebe na nkombo ya ikolo, pho ikolo eli eziye ya Nwaphongo. ³⁵ Naa na nkombo ya munse, pho muse eli elele ekye tye yo makolo me, naa na nkombo ya Yelusaleme, pho Yelusaleme eli mokyisi nwa Mokonzi munene. ³⁶ Sakata seleka na moto nwa we, pho tokokyi ibuya suwe ya we ntane naa nsindo. ³⁷ Bo ee, wo obokye: “Ee”. Bo phe, wo obokye: “Phe”. Mapho maso mafakya be o maamana maute na Molembe.»

Mateya pho ya ibuya bobē
(Luka 6.29-30)

³⁸ «Waoka bawoko bobo: “Ziyo pho ya ziyo; zino pho ya zino.” ³⁹ Kasi nga na wo na b̄eε bobo: Bo moto akyesi bobo, samobuyisa bobo. Bo moto aewandi engyete o itama sa boloo, kula mophe saa bowεε. ⁴⁰ Bo moto kalukye iyekamba o baloo pho ya iyebololo simisi, omolele na muna munkoto. ⁴¹ Bo moto aeyongyi na bokusi ikye moika o ebonga, kula lekana ne itakye na ebonga. ⁴² Bo moto aeyongyi ekpele, omophe; bo aizingyi ibeka na we, omobekya.»

Izinga banguna

(Luka 6.27-28, 32-36)

⁴³ «Waoka bawoko bobo: “Zinga nwebi na we, ina munguna nwa we.” ⁴⁴ Kasi nga na wo na b̄eε bobo: Zinga banguna ba b̄eε, b̄ondεle pho ya bato baenyokolo. ⁴⁵ Emba waamba baa bakolo bana ba Ango wa b̄eε Ooli o ikolo. Pho katokolo moo nwe na pho ya bato baabe na pho ya bato baala. Kanoya mbula pho ya bato bakyele bolaa na pho ya bato bakyele bobo. ⁴⁶ Bo kozingye nde bato baezingye, mbano ye eyamozwa b̄eε oka Nwaphongo? Na baphutise ba mputi bakyele bomo! ⁴⁷ Bo kobeya nde bana nyango na b̄eε, mena o kyesi lowo lolekyi? Phe! Na bato bate baabe Nwaphongo bakyele nde bomo! ⁴⁸ B̄eε ba bato baala boli Ango wa b̄eε owa ikolo molaa.»

6

Mateya pho ya isunga babola

¹ «Kyeβa na ndengye ekyekyelele b̄eε Nwaphongo. Samokyelela o miyo ma bato obokye baewenekye. Bo phe, otozwe mbano

oka Ango wa b̄ēe oli o ikolo. ² Waa kabele we mobola ekpele, sakyela obokye bato baewene bokyele banyamabole o mangambi ma makyita na o nsongo pho bato babakumisa. Nde phele, nawo na b̄ēe ngakye: Baambozwa mbano ya be. ³ Kasi bo eboko ya we eya boloo kyekabele mobola, kyela obokye eboko ya we eya bowee saeba. ⁴ Pho ikafo sa we sibee miibombo; emba Jngo okowene maphoo mabombama amoeyuma.»

Mateya pho ya ibondele
(Luka 11.2-4)

⁵ «Bo kobondele, sa baa ya bato ba boole; bazingye ikyemiteme o mangambi ma makyita na o nsongo pho ya ibondele pho bato baso babawene. Nde phele, nawo na b̄ēe; baambozwa mbano ya be. ⁶ Kasi iwe, bokolukye ibondele, nyolo o kolale we, ziba ekomba, bondele Jngo oli o elele me eya ibombo, yo okowene iso ikyikyele we miibombo amoephe mbano. ⁷ Wa bondele b̄ēe Nwaphongo, sa wo maphoo maikye ndokolo bato bate baebe Nwaphongo; baumunya obokye Nwaphongo aabaoka nde bo bawoo na boikye. ⁸ Sakyela ya be, pho Nwaphongo, ango wa b̄ēe, kaebe iwaa iisengyesi na b̄ēe, b̄ēe naino sataa iyonga.

⁹ Kyeka bosengyesi b̄ēe ibondele:

“Ango wa banga ooli o ikolo,
nkombo ya we ebe esantu.

¹⁰ Bokonzi pha we boyee;

mokano nwa we mokyelame wawa o se ndokolo
bokokyelame wango o ikolo.

11 Olophe lolō ntoma iikokyi.

12 Ololimbisa bofe bookyesi banga
nde bokolimbisa banga bebi bofe bolokyesi be.

13 Salokamba o bimekyi;

kasi olobikya o nsee ya Molembe. [Pho bokonzi,
mwiya na nkyemo ili ya we bofele na
bofele. Ame.]”»

14 «Pho, bokolimbisa bebi bofe boekyesi be,
Ango wa bee ooli o ikolo amoelimbisa me. 15 Kasi
bo ole e ilimbisa bebi bofe boekyesi be, Ango wa
bee etaelimbisa bofe bookyesi bee me.»

Mateya pho ya imiima ntoma

16 «Waamiime bee ntoma, samikyela ngongo
bokokyele banyamabole, bakangye maboo ma
bee pho bato baso bawene obokye bamiimi
ntoma. Nde phele, na wo na bee, baambozwa
mbano ya be. 17 Kasi we, bo omiimi ntoma,
kunyola boo pha we, bongya suwe na bolaa.
18 Pho bato saeba obokye omiimi ntoma;
moto owaaloeba nde Jngo ooli o elele ya
ibombo. Emba Jngo ookowene maphoo maali
o mabombo, amoephe mbano.»

Ibomba ezwele o ikolo
(Luka 12.33-34)

19 «Sa bomba ezwele o mokyisi mumu.
O mokyisi mumu, munse na mabembe
bamoeyoto, baibi bamobuka maphungola pho
ya ieyiba. 20 Kasi bomba ezwele nde o ikolo
oka Nwaphongo. Pho omo tewali munse,
mabembe ma iyoto mbolo temali, na baibi
baibuka mangambi tebali. 21 Pho elele eli ezwele
ya we, ndondo ya we elangyi nde omo.»

Tala ya nzoto
(Luka 11.34-36)

²² «Miyo mali tala ya nzoto; bo miyo ma we mali na bolaa, nzoto mobimba ya mowene saa, ²³ Kasi bo miyo ma we mali na bolosi, nzoto ya we mobimba yamobaa o enzombi, otoowene ekpele. Nde bomo, bo tala eeli o ndondo ya we ebuto enzombi, enzombi me yamoba ekusi koleka.»

Nwaphongo naa baphalanga
(Luka 16.13)

²⁴ «Moto monomo takoyi ibaa moombo wa bankolo babale; naa amoina monomo, amba zinga oomoyoko, naa amotosa monomo amba tiyola oomoyoko. Tokoyi ibaa na mbala yonyo moombo wa Nwaphongo na moombo wa baphalanga.»

Samitungyisa pho ya mapho masengyesi na bεε
(Luka 12.22-31)

²⁵ «Yango mena na wo na bεε ngakye: Samitungyisa pho ya iza na inywaa iisengyesi na bεε pho ya ibika, naa pho ya bitobu hiisengyesi na bεε pho ya nzoto. Bomoo teboolekye ntoma? Nzoto te iilekye bitobu? ²⁶ Kyeka manyosi, tebaaphikye, tebaanoko mbuma pho ya ibomba o mampende kasi Ango wa bεε ooli o ikolo kabazeya. Emba bεε toolekye manyosi? ²⁷ Na bo omitungyise ndengye'ye, nzaa onte ya bεε akoyi ibakya nono mokolo monomo o bomoo phe? ²⁸ Ka pho ya'ye komitungyisa pho ya bitobu? Kyeka ndengye ekyetokolo ba phulele o

manzabi; b̄ēe tebaakyele na etoma, tebaabambe na bitobu. ²⁹ Kasi na w̄o na b̄ēe, ebe na Salomo, na ezwele ye es̄o, taikaka lata na bitobu biila koleka phulele n̄ōn̄o ȳōn̄ōȳo. ³⁰ Taaumunya nkata iili l̄ōl̄o o inzabi, yana bakokyi iitumba o ηwenya. Emba bo Nwaphongo ailasee babona, takokyi ilasa na b̄ēe? Pho ya'ye ianola sa b̄ēe sili sikyikyiyi? ³¹ Sa mitungyisaka na iw̄o obokye: “Tomoza iye? Tomunywa iye? Tomolata iye?” ³² Kyemitungyisa na iluka iso miina nde bato baate baebe Nwaphongo. Kasi Ango wa b̄ēe oli o ikolo kaebe obokye osengyesi na yango. ³³ Taaluka phanza Bokonzi pha Nwaphongo na ikyela maph̄ō maazingye yo. Emba amba ephe iso iyoko iisengyesi na b̄ēe. ³⁴ Sa mitungyisa pho ya yana, yana yango mampeza yaamitungyisa na maph̄ō ma yango. Mokolo na mokolo moli na nkaka iikokyi na ηwango.»

7

Satenela nwebi bolombe (Luka 6.37-38, 41-42)

¹ «Satena bolombe mi mobesi ηwa moto, pho Nwaphongo nde aetenesi bolombe mi mobesi ηwa b̄ēe. ² Pho Nwaphongo amoekyeka bookokyekye b̄ēe b̄ebi, amoekyela bofe naa bolaa nde bookokyele b̄ēe b̄ebi. ³ Pho ya'ye kowene mungalala mooli o ziyo sa nwebi na we kasi toowene ibaya sili o ziyo sa we? ⁴ Kow̄o na nwebi na we obokye: “Le naemanya mungalala mooli o ziyo sa we.” Okokyi iw̄o babona ndengye'ye pho o ziyo sa we ibaya sili,

kasi kosiwene nde pha. ⁵ Nyaboolɛ, taamanya phanza ibaya siili o ziyo sa wɛ, waamba wene na bolaa phɔ ya imanya mungalala mooli o ziyo sa nwebi na wɛ. ⁶ Saphɛ manva mbolo iisantu, phɔ makokyi iyekpana ietwa; savaka bayaka ba motuya o boo pha mangulu, phɔ nde babakiyiti.»

Ionga, iluka na ikomola mozibo
(Luka 11.9-13)

⁷ «Onga bamophe, luka wamozwa, komola mozibo bamoezibola. ⁸ Phɔ moto munsɔ okoongye bamophe, ookolukye kazwe na ookokomole mozibo bamozibole. ⁹ Nzaa onte ya bɛɛ ookokyi iphe ηwana wɛ ibanga bo amoongyi ipa? ¹⁰ Naa nzɔɔ bo amoongyi swe? ¹¹ Bo bɛɛ bato babe koebe iphe bana ba bɛɛ mbolo iindaa, emba na Ango wa bɛɛ oli o ikolo takokyi iephe mbolo iilekyi bolaa boomongyi yango? ¹² Iso ikyizingye bɛɛ obokye baekyelele yango, na bɛɛ oikyelele bɛbi, kyeka iikyiloteya mibeko ma Mose na nkanda ya baimosi.»

Mozibo mookyikyi
(Luka 13.23-24)

¹³ «Nyɔɔ o mozibo mookyikyi! Phɔ mozibo ηwa inyɔɔ o mokyisi ηwa bawee moli munene ná nzela ekyekyende omɔ teeli na nkamba. Yango mena bato baikye baebengye. ¹⁴ Kasi mozibo ηwa inyɔɔ o mokyisi ηwa bato bali na bomɔɔ, moli mokyikyi, ná nzela ekyekyende omɔ eli na mpika. Yango mena bato baezwe tebali baikye.»

Baimosi ba bɔɔɛ
(Luka 6.43-44)

¹⁵ «Nde kokyebe na baimosi ba bɔɔɛ! Baye oka bɛɛ balati lopho la mpate nzuka o motema nde mangɔɔ. ¹⁶ Waabaeba na mobesi nwa bɛ. Tebaimbe mbuma ya vinyɔ mi nkaa naa mbuma ya fige mi n̄wete n̄wa milɔ. ¹⁷ N̄wete molaa mobote mbuma ndaa, n̄wete moobe mobote mbuma mbe. ¹⁸ N̄wete moola temokokyi ibota mbuma iimbe naa n̄wete moobe temokokyi ibota mbuma iindaa. ¹⁹ N̄wete munso moote mobote mbuma ndaa, baamokpete, baamovaka o n̄wenya. ²⁰ Yango mena, wamoeba baimosi ba bɔɔɛ na mobesi nwa bɛ.»

Biwɔɛ na Bikyela
(Luka 13.25-27)

²¹ «Teli baawɔ na nga obokye: “Nkolo, Nkolo”, baamunyoɔ o Bokonzi pha ikolo, kasi nde baakyele maphɔɔ maazingye Tata oli o ikolo. ²² Mokɔɔ n̄wa moya sambisa nga mokyisi, bato baikye ba mowɔ na nga bɛkye: “Nkolo, Nkolo, tobaka baimosi na nkombo ya wɛ. Totokɔɔ malɔɔ mabe na nkombo ya wɛ; tokyelaka bilekyesako biikye na nkombo ya wɛ.” ²³ Kasi nga namba wɔ na bɛɛ ngakye: “Sieyebe, mana o boo pha nga bɛɛ bato babe!”»

Mangambi mabale
(Luka 6.47-49)

²⁴ «Yango mena, moto munso ookyi mateya ma nga ambi na matosa, ali ndokolo moto wa malondo ootongyi ingambi se o ikolo sa mabanga. ²⁵ Mbula enɔ, maa matondi, eweɛ

ekusi enyingyinye ingambi, tsiikyi uuwa pho basitonga o ikolo sa mabanga. ²⁶ Kasi moto munsɔ okookye mateya ma nga taambe na matosa, ali ndokolo ebubusi ootongyi ingambi se o ikolo sa musengye. ²⁷ Mbula enɔ, maa matondi, ewele ekusi enyingyinye sina ingambi, siuwo sisɔ.»

*Bokonzi pha Yesu
(Malako 1.22; Luka 4.32)*

²⁸ Waunva Yesu mateya mamana, bato basɔ bakamwaka na moteyesi nwe. ²⁹ Pho taikaka baa kateya ya bateye ba mibeko, kasi kateya na bokonzi bosɔ.

8

*Yesu abikye moto ooli na bolɔsi pha maba
(Malako 1.40-45; Luka 5.12-16)*

¹ Waaba Yesu kaute o ngomba, bato baikye baamba ya mobenga. ² Emba moto monɔmɔ oli na bolɔsi pha maba amba ya waali yo, aesi ya kusama o boo phe, amba wo ne yokye: «Nkolo, bo ozingyi okokyi iimbikya.» ³ Yesu amba ya elola ebokɔ, amokumi, amba ya wo yokye: «Nazingyi, bika!» Nde mina wamɔ, maba me mamani. ⁴ Yesu amba ya wo ne yokye: «Oka na bolaa! Saika loimola moto, kasi kyende kyemiteya oka nganga ya Nwaphongo, oambya na ikabo bo wa wo Mose; pho ya iweninya oka bato basɔ obokye obikyi phele.»

*Yesu abikye mosali nwa mokonzi nwa batuluku
(Luka 7.1-10; Yoane 4.43-54)*

⁵ Waaḅa Yesu kanyɔlo o Kapalanauma, mokonzi ḡwa ḅatuluku ḅa Loma amba yaa ooli yo, amba ya nyingonela ne ḅobo: ⁶ «Nkolo, moto wa etoma wa nga alangyi o ingambi, taakokye ikula tambula, ali na ḅolosi ḅoikye.» ⁷ Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Nakyende, namokye mobikya.» ⁸ Mokonzi ḡwa ḅatuluku amba mobuyisa yokye: «Nkolo, nga nali nza obokye onyɔlo o ingambi sa nga? Kasi wɔ nde lowɔ lonolo, moto wa etoma wa nga amobika. ⁹ Pho nga natosa ḅakonzi ḅa nga; nali na ná ḅatuluku ḅaantosa. Bo na wɔɔ na mɔnɔmɔ ngakye: “Kyende!” kakyende, ḅo na wɔɔ na oomoyoko ngakye: “Yaka!” kaye, na ḅo natomi moto wa etoma wa nga obokye: “Kyela ḅobo”, kakyele.» ¹⁰ Waaoka Yesu ḅaabona, ambakamwa amba ya wɔ na ḅato ḅaabaka ḅamobengye yokye: «Nde phele na wɔ na ḅèè, naino siweni moto wa ianola ndengye eye onte ya ḅato ḅa Isalayele. ¹¹ Na wɔ na ḅèè ngakye: ḅato ḅaikye ḅamouta biitokolo munyele na biikye waa munyele, ḅamoyanyɔlo o bokonzi pha ikolo, ḅamozaa o eseleko elele yɔnɔyɔ na Abalayama, na Izake na ná Yakobo. ¹² Kasi ḅato ḅaabakyi ḅato ḅa Bokonzi pha ikolo, ḅaabavaka o ifanda, o enzombi, omɔ ḅamobutwa ilela na itwa mino.» ¹³ Emba Yesu amba ya wɔ na mokonzi ḡwa ḅatuluku yokye: «Butwa oka ya we, phɔ ya ianola sa we, Nwaphongo aephè iso imoongyi we.» Nde o sina imbele me, moto wa etoma wa mokonzi ḡwa ḅatuluku abikaka.

*Yesu abikye bato baikye baa malosi
(Malako 1.29-34; Luka 4.38-41)*

¹⁴ Yesu amba ya kyende o ingambi sa Petelo. Aesi ya kye zwa nyango wa njwasi wa Petelo alangyi ali na mowewe. ¹⁵ Amba mokuma na eboko, mowewe moesi ya mana, amba ya injwa abuto imokyelela. ¹⁶ Waakoma nkankolo, bamba yelela Yesu bato baikye baa malobo mabe. Yesu amba phaphala na mango, amba mitokolo, amba na bikya bato baso baabaka na malosi. ¹⁷ Akyelaka maphoo maso babona pho ya ikokya maloba ma moimosi Isaya waa wo yo obokye:

«Akpe bileme ba banga,
anyanye na malosi ma banga.»*

*Baazingye ibenga Yesu
(Luka 9.57-62)*

¹⁸ Waawene Yesu bato baikye bamolungye, amba ya wo na baekosi bée yokye toakale o ngambo eyoko ya ebale. ¹⁹ Nde o sina imbele me, moteye monomo wa mibeko amba yaa oli Yesu amba ya wo ne yokye: «Moteye, namoebenga mboka eso eya mokyende we.» ²⁰ Yesu amba mobuyisa yokye: «Manzumbu mali na bikakala, manyosi mali na moobo, kasi nga Nwana wa Moto sili na elele ya imilangya.» ²¹ Monomo na baekosi bée amba ya wo ne yokye: «Nkolo, inde naingyele taakye kunda tata.» ²² Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Imbengye, le bawee na bawee bakundane.»

* **8:17** 8.17 Yisaya 53.4.

*Yesu azibise Ewεελε na kanda
(Malako 4.35-41; Luka 8.22-25)*

²³ Bobele Yesu amba ya kpela o vato ná baekosi bée baamba yakye ne molongo. ²⁴ Mbala yonoyo Ewεελε ekusi eesi yakyela o ebale, emba maa matati inyolo o vato. Kasi Yesu abaka na ebuu. ²⁵ Baekosi bamba ya susinya waali yo, baesi ya moumola bekye: «Nkolo olobikya, tomowaa!» ²⁶ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bée koile iye? Iyanola sa bée sili sikyiky!» Emba amba ya injwa, aesi ya phaphala na Ewεελε na maa nono waa ikala wango phio. ²⁷ Bée baso bakamwaka bekye: «Moto oyo ani baa nzaa obokye Ewεελε na kanda imotosa?»

*Yesu abikye bato baa malobo mabe
(Malako 5.1-20; Luka 8.26-39)*

²⁸ Waakoma Yesu o ngambo ya ebale, o mokyisi nwa Gadara, bato babale bautaka o malita, batokosi baesi ya vana ne. Bato me babaka na malobo mabe, babaka batombo na bokusi; yango mena bato tebakokaka ikula lekana mi nzela me. ²⁹ Bato me bamba butwa iyanwana bekye: «Inwana wa Nwaphongo, banga na we lowo'ye? Ombo ya lotungyisa wawa naino imbele me sataa koka?» ³⁰ Nwana itakye na waali be, bokanda pha mangulu phabaka bokyemizaa. ³¹ Milimo mibe mamba nyingonela na Yesu bobo: «Boozingyi ilowiinya, olotome tokye nyolo o mangulu mamana.» ³² Yesu amba ya wo na bée yokye: «Kyende kye nyolo mi me.» Milimo mibe maamba tokolo oka bato baabana, makyekye nyolo o mangulu. Mbala yonoyo, mangulu maso maesi ya uta o ngomba, makye mivaka o ebale.

³³ Bato baabaka babanza mana mangulu baesi ya lota nɔnɔ o lombo, bakye imola maphɔ maso maalekaa na bato baabaka na malɔɔ mabe. ³⁴ Emba bato baso ba mokyisi me bamba tokolo pho ya ikye vana na Yesu; waamowene be, bamba moonga obokye amane o mokyisi nwa bɛɛ.

9

*Yesu abikye moto owa otɔnɔ makolo
(Malako 2.1-12; Luka 5.17-26)*

¹ Yesu amba kpela o vato, amba kula katisa ebale, aesi ya kyende o mokyisi nwe. ² Bamba moyelela na moto motomɔ owa otɔnɔ makolo alangyi o itoko. Waawene Yesu ianola sa be, amba ya wo na moto owa otɔnɔ makolo yokye: «Nwana wa nga ititala! Masumu ma we malimbisami!» ³ Emba bateye ba mibeko baamba ya butwa iwɔnɔ onte ya bɛɛ bekye: «Moto oyo katole Nwaphongo!» ⁴ Yesu aebaka maumunya ma bɛɛ amba ya wo na bɛɛ yokye: «Oli na maumunya mabe o mandondo ma bɛɛ pho ya'ye? ⁵ Eli pha iwɔ obokye: “Masumu ma we malimbisami”, nde iwɔ obokye: “Inwa tambula?” ⁶ Kasi nazingyi oebe obokye, Nwana wa Moto ali na bokonzi o munse mumu pha ilimbisa masumu.» Emba amba ya wo na moto owa otɔnɔ makolo yokye: «Inwa, kpa itoko sa we, butwa o ingambi!» ⁷ Moto me amba ya inwa nɔnɔ waabutwa yo o ingambi se. ⁸ Waawene bato babona, bailaka na boikye, bakumbelaka Nwaphongo pho aphe bato bokonzi ndengye mena.

*Yesu abangyi Matiye
(Malako 2.13-17; Luka 5.27-32)*

⁹ Yesu aesi ya mana omɔ, waaba yo kalekane o nzela, aesi ya wene moto monomɔ nkombo ye Matiye azasi o elele ye ya etoma ekyekye bɛɛ phuta mputi. Yesu amba ya wɔ ne yokye: «Imbengye!» Matiye amba ya teme amobengyi.

¹⁰ Waaba Yesu kaze o ingambi sa Matiye, baphutise ba mputi na bato ba masumu baikye babaka o mesa elele yonyo ne na baekosi bɛɛ.

¹¹ Waawene Bafalisayi babona, bamba ya tuna baekosi ba Yesu bɛkye: «Moteye wa bɛɛ kaze elele yonyo na baphutise ba mputi na na bato ba masumu phɔ ya'ye?» ¹² Yesu abaokyi amba ya wɔ na bɛɛ yokye: «Bato bali na nzoto ndaa tebasengyesi na munganga, kasi esengyesi ne nde baali na malosi. ¹³ Kyende kye ekola ntina ya maloba makomama o buku pha Nwaphongo obokye: “Nazingye motema nwa iokyela bato ngongo, kasi mambeka ma manyama phe.” Phɔ siiki ya banga bato baala kasi naesi ya banga nde bato ba masumu.»

*Yesu kawɔ phɔ ya imiima ntoma
(Malako 2.18-22; Luka 5.33-39)*

¹⁴ Baekosi ba Yoane Mobatise bamba yaa ooli Yesu, baesi ya motuna bɛkye: «Banga na Bafalisayi tomiime ntoma mbala na mbala. Baekosi ba we tebaakyele bomɔ phɔ ya'ye?»

¹⁵ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Koumunya obokye bato baabangyi bɛɛ o eseleko ya bolonga bakokyi iba na ngongo bo molongyi ali na bɛ? Teli bomɔ! Kasi imbele sonoso waamumanya bɛɛ

molongyi onte ya βεε, emba bambata tata imiima ntoma.»

¹⁶ «Moto na monomo taapke etato ya etobu eenyakune pho aebambe na etobu eya boka, pho etato me ya mowawola etobu eya boka, iluu me samobutwa sinene. ¹⁷ Tebaateye maleku maa swaswa o mambongo maaboka; pho bobakyesi babona, mambongo mamoboya, maleku mamokyende o se. Kasi bateye maleku maa swaswa nde o mambongo manyakune pho maso mabatelame na bolaa.»

Yesu abikye ηwana wa ηwanwasi ná ηwanwasi owa bolosi pha malongo

(Malako 5.21-43; Luka 8.40-56)

¹⁸ Waaba Yesu kabawole babona, mokonzi monomo ηwa bayuda amba ya mokusamela aesi ya wo ne yokye: «Nwana wa nga wa ηwanwasi awe nde inwanwa eye, kasi yaka, omotandele eboko, amobika.» ¹⁹ Yesu amba ya teme, aesi ya mobenga yo na baekosi βεε.

²⁰ Nwanwasi monomo, abaka na bolosi pha itokolo malongo phaa koko mbula iko mbuka ibale, aesi o sima ya Yesu, aesi ya kuma nsongye ya etobu Ye. ²¹ Pho amiwolekye yokye: «Bo nakye kuma nono nsongye ya etobu Ye, namobika.» ²² Yesu amba ya miekola, aesi ya mowene, amba ya wo ne yokye: «Ititala, ηwana wa nga! Iyanola sa we siebikye.» Nde mina wamo ηwanwasi me abikyi.

²³ Yesu amba ya koma o ingambi sa mokonzi me. Waawene yo batubi batube meembo pho ya iluka ikye kunda efembe, na bato baikye bambe kula lela na bokusi. ²⁴ Yesu amba ya wo yokye:

«Tɔkɔlɔ, phɔ ŋwana taikyi waa, kasi alasi nde ebuu.» Kasi bamba tata imoekye. ²⁵ Waatɔkɔlɔ bée bato basɔ o nze, Yesu amba ya nyɔlɔ o ingambi saabaka mowee, amba mophila o ebɔkɔ nɔnɔ wa inwa yo. ²⁶ Simo me ya tambulaka mboka esɔ o mokyisi me.

Yesu abikye bato babale baaphɔlɔ miyo

²⁷ Imbele saa mana Yesu omɔ, waaba yo kalekane o nzela, bato babale baaphɔlɔ miyo baesi ya mɔbenga, bakye mi anwana bɛkye: «Nkɔkɔ wa Davidi, olookye ngɔngɔ!» ²⁸ Waakoma Yesu o ingambi, bato baaphɔlɔ miyo baabana bamba yaa wali yo. Yesu amba batuna yokye: «Oli na ianola obokye nakokyi ikyela bomɔ?» Bamba anola bɛkye: «Eɛ, Nkolo.» ²⁹ Emba Yesu aesi ya bakuma o miyo amba ya wɔ yokye: «Waekyelamele boanosi bée!» ³⁰ Miyo ma bée mabuto iwene, Yesu amba ya bakatela na bokusi yokye: «Oka na bolaa, moto mɔnɔmɔ saika eba lowɔ lolo.» ³¹ Kasi bée bakye kye butwa iimola nde ngambo ya Yesu mboka esɔ.

Yesu abikye moto owa mbubu

(Luka 11.14-15)

³² Waaluka bée ikyende, bamba yelela Yesu moto mɔnɔmɔ owa mbubu phɔ abaka na bolɔbɔ bofe. ³³ Waatɔkɔlɔ Yesu bolɔbɔ bofe me, moto owa mbubu abuto iwɔ. Bato basɔ bakanwaka bamba wɔ bɛkye: «Naino toloweni lowɔ la ndengye eye o Isalayɛ!» ³⁴ Kasi Bafalisayi bamba wɔ bɛkye: «Eli mokonzi ŋwa malɔbɔ mabe moto okomophe bokonzi pha itɔkɔlɔ malɔbɔ mabe.»

*Yesu aokyi bato ngongɔ
(Malako 6.6b, 34; Luka 10.2)*

³⁵ Yesu atambulaka o nkyisi iso inene na iinkyiky; abaka kateya o mangambi ma makyita, Simo Elaa ya bokonzi na ibikya bato ba malosi ndengye na ndengye na ná bileme ba be. ³⁶ Aokaka ngongɔ iikye o ndondo ye phɔ ya boikye pha bato bawenekye yo, phɔ baphembekye, baengyebanaka ndokolo mampate mazangyi mobanze. ³⁷ Emba amba ya wo na baekosi bee yokye: «Mbuma ili nzikye o inzabi, kasi bato ba inoko tebali baikye. ³⁸ Onga na nkolo wa inzambi atome bato ba etoma baikye phɔ bamunokyele mbuma.»

10

*Batoma iko mbuka babale
(Malako 3.13-19; Luka 6.12-16)*

¹ Yesu amba ya banga baekosi bee iko mbuka babale, amba baphe mwiya nwa itokolo malobo mabe na ibikya malosi ndengye na ndengye. ² Kyeka mankombo ma bana batoma iko mbuka babale: Owa boo Simo okobangye bee Petelo na nswana nyango Andele; Zake na nswana nyango Yoane, bana ba Zebede; ³ Filipe na Batelemi; Toma na Matiye mophutise wa mputi; Zake nswana wa Alafe, na Taade; ⁴ Simo owa ingomba sa baatembela mokyisi nwa be, na Yudasi Mosikaliota owa ungyaka Yesu.

*Etoma ya batoma iko mbuka babale
(Malako 6.7-13; Luka 9.1-6)*

⁵ Yesu amba ya toma batoma iko mbuka babale baabana; amba ya baphe mitindo mimi: «Sakyende o nkyisi ya babutu; sanyolo o mokyisi mōnōmō ŋwa Samaliya. ⁶ Kasi kyende nde oka bato ba Isalayele pho babutwa ndokolo mampate mabungyi. ⁷ Waamoba bēe o nzela, kyemiimola obokye: “Bokonzi pha ikolo bokomi phenephe.” ⁸ Bikyia bato ba malosi, akola bawe, bikya bato ba maba, tokolo malobo mabe. Ozwee pha, ambya pha. ⁹ Saphila wolo, na phalanga o makuba ma bēe. ¹⁰ Saphila ikuba pho ya imbanga, na basimisi babale, saphila na mapapa, na motuu. Pho, moto wa etoma abongyi na mbano. ¹¹ Bo okomi o mokyisi mōnōmō munene naa mokyiky, luka moto owa ndondo elaa, zala oka ye tee nōnō mokolo ŋwa mumana bēe o mokyisi me. ¹² Bo onyosi o ingambi sonoso, wo obokye: “Bose bohe na bēe.” ¹³ Bo bato ba ingambi me baeyambi, bose pha bēe pha moba na be; “Ka bo tebaeyambi, bose pha bēe pha moebutolela. ¹⁴ Bo o ingambi sonoso naa omokyisi mōnōmō, bale ieyamba na ieyoka, lekana ombe lasa mobulubutu ŋwa makolo ma bēe. ¹⁵ Nde phele na wo bēe ngakye: Mokolo ŋwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya mokyisi mamuna yamoleka eya Sodomo na Gomola.”»

Minyoko maa moyaa

(Malako 13.9-13; Luka 21.12-17)

¹⁶ «Okyemela! Naetome ndokolo mampate onte ya mangoo. Yango mena obe na bokyengyi

ndokolo manzoo, na bonyile ndokolo mankoto-
 nwenya. ¹⁷ Kyeba, pho bato bamoesyela
 oka bazuzi, bamoebinda phimbo o mangambi
 ma makyita. ¹⁸ Pho ya nga, ba mokye na
 b̄ēe o boo pha bato baatebaebe Nwaphongo
 baeyokye. ¹⁹ Waa mokye b̄ēe o boo pha bazuzi,
 b̄ēe saila pho ya maphoo masengyesi b̄ēe iwo,
 maphoo maamowo b̄ēe, wamazwa nde imbele
 me. ²⁰ Maphoo me ete maaute na b̄ēe, kasi
 Bolobo pha Ango wa b̄ēe pha mowo onte ya
 b̄ēe. ²¹ Onte ya ibota, baná bamoungya banaa
 nyango na b̄ēe obokye bababome. Ba angoo
 bamoungya bana ba be, bana bamoekpenela
 baboti ba b̄ēe pho bababome. ²² Bato basoo
 bamoeyina pho ya nga. Kasi owa moititala tee
 n̄ōn̄o o suka amobika. ²³ Waamoenyokolo b̄ēe
 o mokyisi monomo, lota o mokyisi mooyoko.
 Nde phele na wo na b̄ēe ngakye: Oototaa unva
 itambula o nkyisi iso ya Isalayele mena Nwana
 wa Moto sa boyakakye. ²⁴ Moekosi taalekye
 moteye we, moto owa etoma taalekye mokonzi
 nwe. ²⁵ Wa bongyi nde obokye moekosi abutwe
 booli moteye nwe, na moto wa etoma booli
 mokonzi nwe. Bo babangye mokonzi nwa ibota
 Belezebula, ka baná baamba babanga ba nza?»

Moto ookokyi b̄ēe iila

(Malako 8.38; Luka 9.26; 12.2-7)

²⁶ «Yango mena saila moto. Mokolo monomo
 moli, mowaa maphoo masoo maabombama
 mamotokolo o nze, maphoo maazite b̄ēe
 mamoebana. ²⁷ Ikyiewole nga o enzombi,
 okule iwoo waa moo, ka ikyikolo b̄ēe na b̄ēe

o itoo, o iwɔɔ o ikolo sa motɔndɔ. ²⁸ Saila baabome nzoto kasi te bakokyi iboma molimo, ila nde Nwaphongo ookokyi iboma na nzoto na molimo o lifelo. ²⁹ Tebaungya manyɔsi mabale maakyiki na motuya mokyiki? Kasi yɔnɔyɔ na mango teeka o se sa obokye Jngɔ wa bɛɛ, Nwaphongo saeba. ³⁰ Pho ya bɛɛ, eli nde bomɔ, na suwe ya bɛɛ ango wa bɛɛ Nwaphongo kaiyebe na motuya. ³¹ Yango mena bɛɛ saila, pho oli na ntina koleka manyɔsi maikye maakyiki.»

Ianola ndee ilɛ Yesu
(Luka 12.8-9)

³² «Moto okonzanole o miyo ma bato, na nga naamoanola o boo pha Tata ooli o ikolo. ³³ Ka moto owamunzangana o boo pha bato, na nga naamoangana o boo pha Tata ooli o ikolo.»

Bose phe, kasi ebasi
(Luka 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ «Saumunya obokye naesi yaambya bose o mokyisi. Siikiya yaambya bose, kasi ebasi. ³⁵ Naesi pho ya iyakabola ηwana wa lele na ango, ηwana wa ηwanwasi na nyango, ηwanwasi wa ηwana na nyamolo nye. ³⁶ Nde phele, banguna ba moto ya mobaa nde bato ba ibota se.»

³⁷ «Moto ookozingye nyango naa ango indeka nga, takokyi ibaa moto wa nga. Moto ookozingye ηwana we wa lele naa wa ηwanwasi indeka nga, takokyi ibaa moto wa nga. ³⁸ Moto ootonyanya ekulusu ye pho ya imbenga, takokyi ibaa moto wa nga. ³⁹ Moto ookozingye ibanza bomɔɔ phe aabobungya, kasi ookobobungya pho ya nga amokula bozwa.»

Moto oeyambi anzambi
(Malako 9.41)

⁴⁰ «Moto oeyambi, anzambi nga; ka moto oon-zambi, ayambi yo owantoma. ⁴¹ Moto owamoy-amba moimosi wa Nwaphongo pho ali moimosi, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moimosi. Ka moto owamoyamba moto owa ndondo elaa pho ali moto wa ndondo elaa, amozwa iphuti siiphe Nwaphongo moto wa ndondo elaa. ⁴² Nde phele na wo na beε ngakye: Moto owa mopheε nɔnɔ kɔpho ya maa ma mpiyo na monɔmɔ wa baakyikyī onte ya baekosi banga, pho ali moekosi wa nga, amozwa iphuti se.»

11

Batima ba Yoane Mobatise
(Luka 7.18-35)

¹ Waaunva Yesu iphe baekosi beε iko mbuka babale mibeko maamina, amba ya mana omɔ pho ya ikyemiimola na ikyemiteya o nkyisi yaa mambale. ² Yoane Mobatise abaka o boloko. Amba ya oka sango ya bitoma bikyele Klisto, emba amba ya toma baekosi beε baayoko, ³ pho bakyetuna Yesu obokye: «Eli we Masiya osengyesi iya ndee toziya mosuu?» ⁴ Yesu amba babuyisa yokye: «Kyende kye imola Yoane mapho maso maokyi beε na maaweni beε. ⁵ Bato baapholo miyo babuto iwene, baa otɔnɔ makolo babuto itambula, bato ba maba babikyī, baa loko babuto ioka, baawa baako, baa ngongɔ baokyi Simo Elaa. ⁶ Nkyisa ili na moto owa moba sa leε ianola se oka nga!»

Yesu kawo pho ya Yoane Mobatise

⁷ Waabutwa baekosi ba Yoane, Yesu aesi ya tata ituna bato pho ya Yoane yokye: «O bokye, okyeki kyeka ye? Mumbunye monyingane na eweεε? Phe? ⁸ Ka okyeki kyeka ye? Moto alati bitobu bilaa? Ka balate bitobu bilaa bazale o mangambi ma bakonzi. ⁹ Ka okyeki kyeka nde iye? Moimosi wa Nwaphongo? εε, nde pheε na wo na bεε, alekyi na moimosi wa Nwaphongo. ¹⁰ Pho Yoane ali owa wo bεε o buku pha Nwaphongo bofo: “Namotoma tima ya nga o boo pha we pho ya iebongyisela nzela.” ¹¹ Nde pheε na wo na bεε ngakye: Onte ya bato baso baabotama na ηwanwasi, oolekyi Yoane Mobatise na ngambo talii. Kasi oolekyi bokyiki o Bokonzi pha ikolo, yo mona alekyi Yoane na ngambo. ¹² Tata imbεε saaba Yoane kateya tee nono lolu eye, bali nde inwana na bokonzi pha ikolo; banguna balukye ibobololu. ¹³ Baimosi ba Nwaphongo baso, ebe na mibeko ma Mose, baimolaka maphoo mamana tee nono o imbεε sa Yoane. ¹⁴ Ka bokolukye imoanola, Yoane ali Eliya owa imolaka bεε iya εε. ¹⁵ Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

¹⁶ «Namoulinya bato ba lolu na nza? Baulane na bana baakyiki baazasi o munsongo bambe wo na bεbi na bεε bεkye: ¹⁷ “Toulesi iphengo, toiki bina! Totubi meembo ma elesi, kasi toiki lela!” ¹⁸ Pho Yoane aya, waaba yo saza, sanywa, bεkye: “Ali na bolobo bofe!” ¹⁹ Kasi Nwana wa Moto aesi, kaze, kanywe, bεkye: “Kyeka moto oyo kaumunya nde iza na inywa vinyo, ekamba

ya baphutise bamputi na bato ba masumu!” Kasi zebi siwenene phele na bitoma ba sango.»

*Nkyisi iinene ilɛ ianola Yesu
(Luka 10.13-15)*

²⁰ Emba Yesu amba butwa ioya nkyisi iinene yaakyelelaka yo bilekyesako biikye, pho bato ba nkyisi me tebaika bongola ntema ya be. Amba wo yokye: ²¹ «Ngongo ya we mokyisi nwa Korazine! Ngongo ya we mokyisi nwa Betesaida! Pho bilekyesako biakyelamaka oka be bo biakyelamaka nde o Tula na Sidona, kalakala bato ba be nde baunva lebe, nde baunva misweya mbutu, nde baunva bongola ntema ya be. ²² Yango mena nawo na be ngakye: Mokolo nwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya be ya moleka eyaaka Tula na Sidona. ²³ Na we Kapalanauma, koununya obokye wa mobaa nono o ikolo? Phe. Wamouta nono o mokyisi nwa bawe! Pho bo bilekyesako biakyelamaka oka ya we bo biakyelamaka o Sodomo, mokyisi me nde motaabaa nono lol eye. ²⁴ Yango mena nawo na we ngakye: Mokolo nwaa mosambisa Nwaphongo bato, etumbu ya we yamoleka eya Sodomo.»

*Yaka oka nga, wamoema
(Luka 10.21-22)*

²⁵ Imbele saasina Yesu amba ya wo yokye: «Ee Tata, Nkolo wa ikolo na munse, naephe mesesi pho oziti mapho mama na bato ba malondo na na bato baaekola, kasi omaimosi bato baatebali na ntina. ²⁶ Phele, Tata, wazingaka obokye wakyelame nde bomo. ²⁷ Tata aphe

maphoꝝ maso o maboko ma nga. Moto monomo taaebe Nwana bo teebe Tata, na moto monomo taaebe Tata bo teebe Nwana, na bawaa baazinga Nwana ibateya Tata.»

Phila na nga mokaka

²⁸ «Yaka oka nga bée baso baaphembi na iphila ephesi ezito na moeyeminya. ²⁹ Phila na nga mokaka, yaka ya zwe zebi oka nga, pho nali moto wa ngongo na wa bonyile; waamba ya zwa na boemakye. ³⁰ Mokaka moetomisa nga iphila njwa lawa, na ephesi ya nga teeli ezito.»

12

Yesu ali Nkolo wa sabata (Malako 2.23-28; Luka 6.1-5)

¹ Imbele me, Yesu na baekosi bée babaka balekane o manzabi ma ble, yabaka mokolo monomo njwa sabata. Baekosi bée bawaka na nzala; baesi ya butwa ikyeminoko bikpoto ba ble bambe zaa ina mbuma. ² Waawene Bafalisayi baabona, bamba ya wo na Yesu bেকে: «Kyeka baekosi ba we bakyele ikyikatele mobeko njwa banga ikyela mokolo njwa sabata!» ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Toikatanga yaakyelaka Davidi na bebi ne wawaka bée na nzala? ⁴ Anyoloko o Ingambi sa Nwaphongo yo na bebi ne, bamba zaa mapa maaphেকে bée Nwaphongo. Tebakokaka na imaza; pho mobeko njwa banga mowo obokye kyemaze nde banganga ba Nwaphongo. ⁵ Naino totangyi o Mifeko ma Mose, wakomama obokye banganga ba Nwaphongo o Tempelo tebaakumole sabata,

kasi naḅo ḅaḅona tebali na lowo? ⁶ Nawo na ḅēē ngakye: Maphoḅ maawene ḅēē wawa malekyi Tempelo. ⁷ Bo oebakyi ntina ya maloba maakoma ḅēē o buku pha Nwaphongo maawo obokye: “Nazingye motema ḅwa iokyela ḅato ngongo, kasi mambeka ma manyama phe”, nde tobaoye. ⁸ Pho Nwana wa Moto ali Nkolo wa sabata.»

*Yesu abikye moto owa nyiba eboko
(Malako 3.1-6; Luka 6.6-11)*

⁹ Yesu amba ya mana o elele me, aesi yakyende o ingambi sa makyita. ¹⁰ Moto monomo owa nyiba eboko abaka omo. Bafalisayi balukaka nzela ya imophunda, yango mena bamba ya motuna ḅekye: «Mobeke ḅwa banga moanole ibikya moto mokolo ḅwa sabata?» ¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bo monomo onte ya ḅēē ali na mpate yonyo; ḅo embikye kaa o ibela siizindo mokolo ḅwa sabata, etaakye eyabola? ¹² Moto alekyi mpate! Kyelukye iwo obokye, mobeke ḅwa banga moanole ikyela moto bolaa mokolo ḅwa sabata.» ¹³ Emba Yesu amba ya wo na moto owa nyiba eboko yokye: «Elola eboko ya we.» Amba ya eyelola nono waabutwa yango elaa ndokolo eeyoko. ¹⁴ Bafalisayi bamba ya tokolo o ingambi sa makyita, bamba ya kye angana pho ya iwangya ḅwango ḅwa iboma Yesu.

Yesu ali moto wa etoma owa olo Nwaphongo

¹⁵ Waaoka Yesu maphoḅ maamana, aesi ya mana o elele me, ḅato baikye bamba ya mobenga. Amba bikya ḅato ḅa malosi baso.

16 Kasi amba ya bakatela na bokusi obokye bée saimola bato elele eli yo. 17 Wakyelama babona pho ya ikokya maloba ma moimosi Isaya maa wo yo bobo:

18 «Iwaphongo yokye:

Kyeka moto wa etoma wa nga owa olo nga.

Na mozingye,

nali na nkyisa pho ye.

Bolobo pha nga pha moba ne,

pho aimole nkyisi iso maphoo maazingye nga.

19 Eta okye booka na moto,

eta tombe nwesi,

ete baamookye kakyemiwo o munsongo.

20 Eta tene munkata nwaumbama;

eta zimya tala ekyelukye izima.

Amokyela baabona

tee nono wa molonga maphoo maso na bosembo.

21 Amooba molemo nwa nkyisi iso.»

*Yesu katokolo malobo mabe
(Malako 3.22-30; Luka 11.14-23)*

22 Bamba yeleda Yesu moto monomo abaka na bolobo bofe, apholo miyo, ambi kula ba na mbubu. Yesu amba ya mobikya, emba moto me amba butwa iwo na iwene. 23 Bato baso bakamwaka baamba tunana bekye: «Eye teli nkoko wa Davidi?» 24 Waaoka Bafalisayi bawo babona, bamba wo bekye: «Moto mona katokolo malobo mabe pho mokonzi nwa bée Belezebula amophe bokonzi me!»

25 Kasi Yesu aebaka maumunya ma be, amba ya wo na bée yokye: «Bo bato ba bokonzi bonobo bakabwa onte ya be, bokonzi pha bée

pha mowaa. Bo bato ba mokyisi mōnōmō naa ba ibota sōnōsō bakabwa, mokyisi naa ibota me itesiikule ba. ²⁶ Ka bo Molembe awiinye moto we, kaoto nde bokonzi phe mampenza, emba bokonzi phe phaamba kōkō ndengye'ye? ²⁷ Bèe kowō obokye Belezebula moto owampe mwiya nwa itokolo malōbō mabe. Ka bo eli phele, owaamba phe bato ba bèe mwiya nwa itokolo malōbō mabe nza? Bato ba bèe mampenza ba enyete! ²⁸ Bo natokolo malōbō mabe na Bolōbō pha Nwaphongo, kyelukye iwō obokye Bokonzi pha Nwaphongo bokomi nōnō oka bèe.»

²⁹ «Moto takokyi inyolo o ingambi sa moto mokusi phō ya ibololo mbolo ye, bo naino tamokangyi maphanga; kasi bo amokangyi maphanga, akokyi imobololo mbolo iso ya ingambi.

³⁰ Moto ootoli na nga mbale, kanzine. Yo ootonsungye na ibokya bato, ka banyangole. ³¹ Yango mena na wō na bèe ngakye: Bato basō baakyele masumu na baatiyole Nwaphongo, baabalimbisa. Kasi moto owamowamba Bolōbō Bosanto ete baamolimbisa. ³² Owa mowole Nwana wa Moto lowō lobe, baamolimbisa, ka nde yo owa mowole Bolōbō Bosanto na bofe, ete baamolimbisa, ebe o mokyisi mumu, ebe na o mokyisi nwaa moyaa.»

*Nwete na mbuma ya nwangō
(Matiye 7.16-17; Luka 6.44-45)*

³³ «Bo ophikiyi nwete moola, wa mozwa mbuma iindaa; bo ophikiyi nwete mofo, wa mozwa nde mbuma iimbe. Phō baefe nwete nde

na mbuma ya ηwango. ³⁴ Bèè manzoo! Oli bato babe, waamba wo maphoo malaa ndengye'ye? Pho munoko katokolo nde maphoo maute o ndondo. ³⁵ Moto molaa katokolo maphoo malaa maute o ndondo ye, moto mobe katokolo maphoo mabe maute o ndondo ye me. ³⁶ Na wo na bèè ngakye: Mokolo ηwa mosambisa Nwaphongo bato, moto na moto amosamba na maphoo maso maapha maatokolo o munoko nwe. ³⁷ Pho bamoelongya nde na bowokye pha we naa bamoenyete nde na bowokye pha we.»

Bafalisayi baongye elekyesako

(Matiye 16.1-4; Malako 8.11-12; Luka 11.16, 29-32)

³⁸ Emba bateye ba mibeko baayoko na Bafalisayi bamba ya wo na Yesu bekye: «Mot-eye, tozingye obokye olokyelele elekyesako.» ³⁹ Yesu amba ya babuyisa bobo: «Nwaphongo amoteya nde elekyesako yonyo eyaka moimosi Yona. ⁴⁰ Pho bo wakyelaka Yona nkolo iyato o ibuu sa swe eenene, nde bomo Nwana wa Moto amokyela nkolo iyato o se ya manyete. ⁴¹ Mokolo ηwaa mosambisa Nwaphongo bato, bato ba Niniwe bamoya ephunda bèè bato baa lolo, pho bèè babongolaka ntema ya bèè waoka bèè yaawoko Yona. Kasi ooli wawa alekyi Yona. ⁴² Mokolo ηwaa mosambisa Nwaphongo bato, mokonzi ηwa ηwanwasi wa mokyisi ηwa Saba amoya ephunda pho yo autaka itakye pho ya iya oka maphoo ma zebi sa Salomo. Kasi ooli wawa, alekyi Salomo!»

Waakule ya butwa bolobō bofe
(Luka 11.24-26)

⁴³ «Bo bolobō bofe botokosi onte ya moto, bokye miengyešana o bokye pho ya iluka elele ya ifaa. Bo te bozwe elele, ⁴⁴ bomiwole obokye: “Nakule butolela moto owa baka nga pho yo ali ndokolo ingambi sa nga.” Kasi waa ya butwa phaango, boyazwa ingambi me pha, basi bongye na bolaa. ⁴⁵ Emba boombe kye kpa mbengo ya malobō masuu sambo maabolekye na bofe; mango maso maambe yaa molongō iya zala o nzoto ya moto mona. Emba moto mona kambe otōtō ileka bowabaka yo phanza. Ya mōba nde bomō pho ya bēē bato baabe baalolo.»

Saakolo ibota sa Yesu
(Malako 3.31-35; Luka 8.19-21)

⁴⁶ Waaba Yesu kataa wo na bato, nyango na bana nyango baamba ya. Baesi ya teme o nze, balukaka iwōnō ne. ⁴⁷ Moto monomō amba ya wo na Yesu yokye: «Kyeka, nyongō na banaa nyongō bali o nze, balukye iwōnō na we.» ⁴⁸ Yesu amba ya buyisa moto me yokye: «Mama nza? Banaa mama banza?» ⁴⁹ Amba teya na eboko bili baekosi bēē yokye: «Kyeka mama na banaa mama bēē baba. ⁵⁰ Pho moto okokyele maphōo maazingye Tata owa ikolo ali ḡwana mama, nkanasa ya nga na mama.»

13

Ete ya mophikiyi
(Malako 4.1-9; Luka 8.4-8)

¹ Mokolo mamuna, Yesu amba ya tokolo o ingambi, aesi ya kye zala o mokukulu nwa ebale pho ya iteya. ² Bato baikye bamba ya angana wali yo, yango mena Yesu amba ya baa o vato, akye zala. Bato baso batemekye o mokukulu. ³ Yesu amba ya baimola maphoo maikye na bite. Awoko yokye: «Moto monomo akyekye phika ndemo o inzambi se. ⁴ Wa ba yo kakyeminyaka ndemo, ndemo iiyoko ikaa o nzela, manyosi maesi ya ikomola. ⁵ Ndemo iiyoko ikye kaa o elele ya mafanga, wamo manyete maikye phe, yango mena ndemo itokosi sakoko. ⁶ Waangala moo, inyiti pho nkanga te ya ikaka nyosa. ⁷ Ndemo iiyoko ikye kaa o nkata yaa milo, nkata me ikosi, ikyetitise ndemo iindaa. ⁸ Kasi ndemo iiyoko ikaa o manyete malaa, iboti, ina mbuma munkama, iiyoko mbuma makoo motoba, iiyoko mbuma makoo maato.» ⁹ Yesu amba kula bakya yokye: «Ooli na matoo ma ioka, aokye!»

*Pho ya'ye Yesu kawo na bite
(Malako 4.10-12; Luka 8.9-10)*

¹⁰ Emba baekosi bamba ya susinya phenephe na Yesu, bamba ya motuna bekye: «Pho ya'ye kolowole na bite?» ¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Be okokyi eba sekyele ya Bokonzi pha Ikolo, kasi bee tebakokyi ieyeba. ¹² Pho moto ooli na mbolo nzikye, bamokula mobakysisela, kasi ooli phaa, baamobololo na nwana ndambo oobakyi ne. ¹³ Yango mena nakpe bite pho ya ibawole, pho na bo bakyekye tebawene, na bo balaa mato, tebaokye, tebaa sosolo, tebaambe na

eBa. ¹⁴ Na baBona maloba ma moimosi Isaya makokyisame waa wo yo obokye:

“Na bo ookyi ndengye'ye, otoebe, na bo olembetesi ndenye'ye, otoowene.

¹⁵ Pho bato baba bali na ntema nkusi, bamiundi matoo, bazibi miyo pho bée sawene, bée saoka, bée saeba.

Bo sa babona phe, nde babongolaka ntema ya bée pho nababikya, kye wo Nwaphongo.”

¹⁶ «Ka bée, ba na nkyisa pho miyo ma bée mawene, matoo ma bée maokye! ¹⁷ Nde phele na wo na bée ngakye: Baimosi baikye na bato ba bosembo baikye babaka na phowa ya ioka na ya iwene maphoo mawene bée mama, kasi tebaika mawene, babaka na phowa ya ioka maphoo maokye bée mama, kasi tebaika maoka.»

*Yesu alimbosi ete ya mophikiyi
(Malako 4.13-20; Luka 8.11-15)*

¹⁸ «Okyemela ntina ya ete ya mophikiyi.

¹⁹ Bato baaokye simo ya Bokonzi pha ikolo kasi tebaikiyi esoolo, bali ndokolo ndemo ikaa o nzela, Munguna aesi ya imanya o mandondo ma be. ²⁰ Bato baayoko bali ndokolo ndemo iikaa o manyete maangana na mabanga, baokye iloba sa Nwaphongo, basianole na nkyisa izele.

²¹ Kasi iloba me tesii tokolo nkanga o mandondo ma be, basikyelele nde nwana bokyi boBo; emba wambe yaa mampasi na minyoko pho ya iloba sa Nwaphongo, bale ianola sa bée izele. ²² Bato baayoko bali ndokolo ndemo ikaa onte ya nkata yaa milo, baokye iloba sa Nwaphongo, kasi pho

ya phowa ya mokyisi na phowa ya ezwele ekye kosa bato, iloba me siotono, emba tesii bote na ekpele. ²³ Bato bayoko bali ndokolo ndemo iikaa o manyete maalaa, baokye iloba sa Nwaphongo, basisosolo, emba baambe bota mbuma: Bana munkama, baayoko makoo motoba, baayoko makoo maato.»

Ete ya munkata moobe

²⁴ Yesu amba kula ya bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na moto monomo owa aphikaka mumboto molaa o inzabi se. ²⁵ Mokolo monomo, waa mokolo, waba bato baso na ebuu, munguna nwa moto mono aesi ya kyende phika munkata moobe o nte ya ble nono wakyende yo. ²⁶ Waatokolo nkona, ble ekyesi ndomba, munkata moobe motokosi na nwango me. ²⁷ Baombo baesi yakyewoo na mokolo inzambi bekye: “Nkolo, ka waphikaka mumboto moola o inzabi sa we, ka munkata moobe mouti bi?” ²⁸ Amba ya babuyisa yokye: “Eli munguna nwa nga moto okyesi baabona.” Emba baombo baamba ya motuna bekye: “Ozingyi obokye tokye manya munkata moobe?” ²⁹ Amba babuyisa yokye: “Phe, pho waamumanya be munkata moobe nde obisi na ble. ³⁰ Oile kyikole yango iso, waainoko, imbele me, na mowo na banokyi ngakye: Taabila munkata moobe phanza, omokangye mbombo mbombo pho ya imotumba, sima ombe angyisa ble oenyosa o bompemde pha nga.”»

*Ete ya mumbuma nwa mutarde
(Malako 4.30-32; Luka 13.18-19)*

³¹ Yesu ambakula bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na mumbuma nwa mutarde nwaaphika moto mɔnɔmɔ o inzabi se. ³² Eli mumbuma moolekyi bokyikyite onte ya mbuma iso, kasi bo motokosi, molekye ndemo iso iilii onte ya inzabi na phanda. Mobutwe nwetwe na bitakye, manyosi maya tonga moobo omɔ.»

*Ete ya munɔɔ moulole mapa
(Luka 13.20-21)*

³³ Yesu amba kula ya bakpela ete esuu yokye: «Bokonzi pha ikolo pha ulana na munɔɔ nwa mapa moangyinya nwanwasi na faline iikye, nɔnɔ waanyangwe nwanngo oena faline eso.»

*Phɔ ya'ye Yesu abaka kawɔ na bite
(Malako 4.33-34)*

³⁴ Yesu awɔle bato maphɔɔ masɔ maamana na bite, abaka kabawɔle nde na bite. ³⁵ Akyelaka babona phɔ ya ikokya maphɔɔ maawokɔ moimosi obokye: «Na mowɔ nde na bite. Namolimola maphɔɔ maabombama uta o etatele ya mokyisi.»

Yesu alimbosi ete ya munkata moobe

³⁶ Emba Yesu amba ya mana wali bato, amba ya butwa o ingambi. Baekosi bɛɛ bamba yakye wali yo, bamba ya motuna bekye: «Ololimbolele ete ya munkata moobe o inzambi.» ³⁷ Yesu amba ya babuyisa bofo: «Moto ookophikye mumboto moola, eli Nwana wa Moto, ³⁸ inzambi eli mokyisi, mumboto moola eli baanole Bokonzi pha ikolo, munkata moobe eli bato baanole Munguna. ³⁹ Munguna okophikye munkata moobe,

eli zabulu, mbuma ya inoko eli suka ya mokyisi, banokyi eli banze. ⁴⁰ Bookomanya bée munkata moobe pho ya imovaka o nwenya, yamoba nde bomo o suka ya mokyisi. ⁴¹ Nwana wa Moto amotoma banze be, bamumanya o bokonzi phe bato baso bato ianola sa bebi, na bato baakyele bofe, ⁴² baabavaka o itumbu sa nwenya, omo nde malelo na itwa mino. ⁴³ Kasi bato baa bosembo bamungyengye ndokolo moo o bokonzi pha Ango wa be. Oli na matoo ma ioka, aokye!»

Ete ya ezwele eya bombama

⁴⁴ «Bokonzi pha ikolo pha ulana na ezwele eya kundama o inzabi. Moto monomo akye ekundola ambikula ebomba. Na nkyisa iso, akye ungya mbolo ye iso pho aombe sina inzabi.»

Ete ya bayaka

⁴⁵ «Bokonzi pha ikolo pha ulana na muungye wa mbolo ookolukye bayaka baala. ⁴⁶ Bo azwe yonyo eya motuya mwikye, amokye ungya mbolo iso iili ne pho akye omba bayaka me.»

Ete ya bondendi

⁴⁷ «Bokonzi pha ikolo pha kula ulana na bondendi bovaki bée o ebale, boakye swe ndengye na ndengye. ⁴⁸ Botondi na swe, bawo bawobendi o mokukulu, emba bambe zala pho ya iolo swe, iindaa baikyele o bikokolo, iimbe baivakye. ⁴⁹ Ya moba nde bomo o suka ya mokyisi, banze bamoya kabola bato baafe na bato baala. ⁵⁰ Pho ya ivaka bato baafe o itumbu sa nwenya, omo nyaa malelo na itwa mino.»

Bizwele biikasi na biinyakune

⁵¹ Yesu amba ya batuna yokye: «Βεε ookyi maphoo maso mama na bolaa?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Εε, tookyi.» ⁵² Emba amba ya wo na bee yokye: «Yango mena, moteye wa mibeko munso ookoekole maphoo ma Bokonzi pha ikolo kaulane na moto wa ezwele ookotokolo na mbolo iinkasi na mbolo iinyakune.»

*Bato ba Nazarete bale ianola Yesu
(Malako 6.1-6; Luka 4.16-30)*

⁵³ Waaunva Yesu ikpa bite babina, amba ya mana omoo, ⁵⁴ amba ya kyende o mokyisi nwaakolaka yo. Aesi ya butwa iteya o Ingambi sa makyita. Emba bato baso baabaka wamoo bakamwaka na boikye. Bawoko bekye: «Azwe zebi sisi bi? Kakyele bilekyesako bibi ndengye'ye? ⁵⁵ Teli yo nwana wa mowasi nwa mabaya? Nyango teli Maliya? Banaa nyango teli Zake, Zozefu, Simo na Yuda? ⁵⁶ Mankanasa me maso temali na banga wawa? Bona bokonzi bobo abozwe bii?» ⁵⁷ Yango mena tebaikaka moanolela. Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Moimosi wa Nwaphongo kazwe ngambo o nkyisi iso manya nde o mokyisi nwe na o ibota se.» ⁵⁸ Yesu amba ya kyela omoo nde banaa bilekyesako ndambo phoo bee tebaikaka moanola.

14

Iwaa sa Yoane Mobatise

¹ Imbele saasina, Elode, mokonzi nwa Galileya, aesi ya oka bawoo phoo ya Yesu. ² Amba ya wo na bato baetoma bee yokye: «Eli Yoane Mobatise,

akundo! Yango mena azwe mwiya nwa ikyela bilikyesako bobo.» ³ Pho phanza, Elode atom-aka baakya Yoane, bamokangye maphanga, bamovakye o boloko. Yabaka pho ya lowoo la Elodiya, nwasi wa nwana nyango Filipe. ⁴ Pho Yoane awoko na Elode yokye: «Mibeko ma banga mikatele obokye tokokyi ibuya Elodiya nwasi wa we!» ⁵ Yango mena Elode alukaka iboma Yoane, kasi abaka kalote Bayuda, pho bato baso bakpaka Yoane ndokolo moimosi. ⁶ Nzuka mokolo nwaakyelaka Elode eseleko ya iyumunya mokolo nwaabotamaka yo, nwana wa Elodiya wa nwanwasi amba ya bina o boo pha bato baabangaka yo. Asepelisaka Elode na boikye. ⁷ Yango mena Elode amba kata seleka obokye aamophe ekpele eso eya moonga yo. ⁸ Uta na mateya ma nyango, nwana amba ya wo na Elode yokye: «Impe unwanwa'eye moto nwa Yoane Mobatise mi lako!» ⁹ Mokonzi Elode aesi ya oka ngongoo boikye, kasi pho ya seleka ayakataka yo o boo pha bato baabangaka yo, amba ya toma obokye bamophe moto nwa Yoane. ¹⁰ Amba ya toma moto monomo ikye tena moto nwa Yoane o boloko. ¹¹ Baamba yaa na moto me mi lako, bamba ya mophe nwana wa nwanwasi me, yo amba yakye mophe nyango. ¹² Baekosi ba Yoane bamba yakye kpa ena ebembe bamba kye ekunda. Bamba kye imola Yesu maphoo maaleka.

Yesu azeye bampele nkoto itano

¹³ Waaoka Yesu simo ya iwaa sa Yoane Mobatise, aesi ya mana omo yaa vato, amba ya

kye yo mampenza o elele yonoyō ya indende. Kasi bato baesi ya eba, bamba tokolo o nkyisi ya phenephe, bamba ya mobenga na makolo yaa mokukulu. ¹⁴ Waabwa yo o vato, aesi ya wene bato baikye, amba baoka ngongo, amba butwa ibikya bato ba bée baamalosi. ¹⁵ Waakoma waa nkokolo, baekosi ba Yesu bamba ya susinya oli yo, bamba ya wo ne bée kye: «Bunya bokye, elele eye eli indende, buya bato pho bakyende o nkyisi bakye omba ntoma ya izaa omō.» ¹⁶ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Te wali ntina obokye bakyende, obaphe bée mampenza ntoma ya izaa!» ¹⁷ Kasi bée bamba ya wo ne bekye: «Wawa, toli nde na mapa matano na swe ibale.» ¹⁸ Yesu amba ya wo na bée yokye: «Inzelele na yango.» ¹⁹ Emba, amba ya wo na bato baso bazale o nkata, aesi yakpa mapa matano na swe ibale miina, amba ya tomba miyo o ikolo, aphe Nwaphongo melesi. Aesi ya kyese mapa amaphe baekosi. Emba baekosi bamba kyemikabela bato. ²⁰ Bato baso bazaka, baokaka. Baekosi bamba ya ongo banyanzima iko mbuka babale bobee ba bitee baikalaka. ²¹ Bato baazaka babaka bampele phenephe na nkoto itano sa tanga babasi na bana.

Yesu atambusi o ikolo sa maa

²² Sakoko Yesu aesi ya toma baekosi bée ba baa o vato pho bakatisa o boo phe o mokukulu moyoko, wamoba yo kataa buya bato. ²³ Waunva yo ibabuya, aesi ya baa o bokosi pho ya ibondele. Waakoma nkokolo aikalaka wamo nde yo mampenza. ²⁴ Vato pha komaka o bodiko, kanda

yabaka kye babuya na munsima pho eweεε yabaka ekusi. ²⁵ Wakoma bunya phenephe na iye, Yesu amba ya benga baekosi bée yaa makolo, amba tambula o ikolo sa maa. ²⁶ Waamowene bée katambule o ikolo sa maa, bawenekye boobo, bamba wo bekye: «Eli mozisi!» Bamba butwa iyanwana na bona boobo. ²⁷ Kasi mbala yonyo Yesu amba ya wo na bée yokye: «Saila, eli nde nga, bée salota!» ²⁸ Emba Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Bo eli we phele, wo nanga na tambule o ikolo sa maa, nayee oli we.» ²⁹ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Yaka!» Petelo aesi ya tokolo o vato amba ya butwa itambula o ikolo sa maa, pho ya ikyende oli Yesu. ³⁰ Kasi waawene yo eweεε ekusi, amba ya wene inganga. Amba ya tata izinda nono wa anwana yo yokye: «Nkolo, imbikya!» ³¹ Mbala yonyo, Yesu amba ya elola eboko, aesi ya mophila, amba ya wo ne yokye: «Moto wa ianola sikyiky! Pho ya'ye oikakyi ziko?» ³² Emba bée baso babale bamba ya baa o vato, eweεε esi ya lee. ³³ Bofele baekosi babaka o vato bamba ya kusama na mabongo o boo pha Yesu, bamba ya wo bekye: «Oli Nwana wa Nwaphongo phele!»

Yesu abikye bato ba malosi o Genesalete

³⁴ Waaunva bée ikatisa ebale, baesi ya kye seme o manyete ma Genesalete. ³⁵ Bato ba mokyisi me baebaka Yesu phanza, emba waamowene be, bamba kyemiimola mboka eso obokye aesi. Bamba moyelela bato baso baa malosi. ³⁶ Bamba ya nyingonela ne obokye abale

bakume nono songya ya munkoto nwe. Bato baso baamokumaka babikaka.

15

Yesu kateya pho ya mateya ma bankoko

¹ Mokolo monomo, Bafalisayi na Bateye ba mibeko bautaka o Yelusaleme, bamba ya angana oli Yesu, bamba ya motuna bekye: ² «Pho ya'ye, baekosi ba we tebaakumole mibeko ma bankoko? Pho tebaakunyole se o boo pha izaa.» ³ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Ka bée, pho ya'ye tookumole mibeko ma Nwaphongo, Koku-mole nde bonkoko pha bée? ⁴ Pho Nwaphongo awo bobo: “Kumola nyongo na ongo”, kasi “owa motola nyango na ango, basengyesi imoboma.” ⁵ Kasi bée kowo obokye: “Moto akokyi iwoo na nyango ebe na ango obokye mbolo iunvakyi esunga na nga, na ibombi pho ya Nwaphongo.” ⁶ Bo awo babona, takokyi kula sunga na nyango na ango. Mena kabuya mibeko ma Nwaphongo ekpele phaa pho ya itosa bonkoko pha bée mampenza. ⁷ Banyamabole! Moimosi Isaya abaka nde na elongyi waawo yo pho ya bée bobo: ⁸ “Bato baba bankumole nde na munoko. Kasi o mandondo bali itakye na nga. ⁹ Losambo la bée teloli na ntina. Pho mateya ma bée mali nde mibeko miute na bato.”»

Maphoo maawo ndondo ya moto

¹⁰ Bobele, Yesu amba ya banga bato baso, amba ya wo na bée yokye: «Okyemela, ombe na kyitolela: ¹¹ Teli ekpele ekye nyolo o munoko nwa moto ekye mobuya moto wa sokoto. Kasi

ekyetokolo o munoko nwe, kyeka yango ekye mobuya moto wa sokoto.»

¹² Emba baekosi bamba susana phensphe na Yesu, bamba ya wo ne bekye: «Koebe obokye maphoo maawo we mamana, maphe Bafalisayi ndondo bolosi?» ¹³ Yesu amba ya buya yokye: «Nwete munsu nwaatenwaika phika Tata oli o ikolo, baamophikola. ¹⁴ Obale! Bali bato baapholo miyo bateya bato baapholo miyo nzela. Bo moto monomo owa pholo miyo kateya nwebi ne owa pholo miyo nzela, bee baso babale bamokaa o ibela.» ¹⁵ Petelo amba ya wo na Yesu yokye: «Ololimbolele ntina ya ete me.» ¹⁶ Yesu amba ya wo yokye: «Na bee naino tozwe malondo? ¹⁷ Bee toebe obokye ekpele eso ekye nyolo o munoko nwa moto, kyelekane o ibuu se, emba sima kyekye tokolo o zikiyi? ¹⁸ Kasi ikiyi tokolo o munoko, kyiute o ndondo, yango ikokyi ibuya moto, moto wa sokoto. ¹⁹ Pho maumunya maso ma ikyela bofe maute o ndondo ya moto, eli booli iboma bato, ikyela baphemba, ikyela bondumba, iiba, ikatela bato bole, na iyo bato. ²⁰ Mena eli maphoo maoto moto. Kasi iza sataa kunyola se, tesibuya moto, moto wa sokoto.»

Nwanwasi ootoli Moyuda aanosi Yesu

²¹ Bobele Yesu aesi ya mana o elele me, akye o nkyisi ya Tula na Sidona. ²² Nwanwasi monomo wa Kanana abaka kazale o mokyisi me, amba yaa oli Yesu, amba ya anwana yokye: «Moteye, Nwana wa Davidi, inzokye ngongo! Nwana wa nga wa nwanwasi ali na bolobo bofe, bomunyokolo na bokusi!» ²³ Kasi Yesu taika

mobuyisa na lowoo. Baekosi bamba yaa oli Yesu. Bamba ya wo ne bekye: «Omowiinya, pho taale ikyemianwana o sima ya banga.» ²⁴ Yesu amba ya buya yokye: «Bantoma nde oka bato ba Isalayele baali ndokolo mampate maabunga.» ²⁵ Kasi nwanwasi me, amba ya kusama o boo pha Yesu, amba ya wo yokye: «Moteye, insungye!» ²⁶ Yesu amba ya wo yokye: «Teli bolaa o bokye okpe ntoma ya bana oivakyele manva.» ²⁷ Nwanwasi me amba ya wo yokye: «Nde phele Moteye, kasi manva mazee mpusu ikyilale o se ya mesa ma bankolo ba me.» ²⁸ Emba Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Ee, nwanwasi oyo! Oli na ianola sinene. Waekyelamele boozingyi we.» Nde o sina imbele me, nwana we abikyi.

Yesu abikye bato baikye baa malosi

²⁹ Bobele Yesu aesi ya mana wa mo, akye o mokukulu nwa maa maanene ma Galileya. Aesi ya kye zala o ikolo sa ngomba. ³⁰ Bato baikye bamba ya kyende oli yo. Banyanye bato baaotonoko makolo, bato baapholo miyo, bituku, mambubu, na bato baa malosi ndengye na ndengye. Bamba ya bazasa o se o boo pha Yesu, emba amba ya babikya. ³¹ Bato bakamwaka waaawene bee mambubu mabuto iwo, bituku bibikyi, bato baa otoko makolo batambusi, bato baapholo miyo, baweni. Emba bato baso bamba tata ikumbela Nwaphongo owa Isalayele.

Yesu azeye bampele nkoto ine

³² Yesu amba ya banga baekosi be, amba ya wo na bee yokye: «Naokyele bato baba ngongo, pho nkolo iyato bali na nga wawa, kasi tebali

na ntoma ya iza. Sizingye ibabuya na nzala, pho imbele sisuu nde bakye kpa phikiyi o nzela.»

³³ Baekosi bamba ya motuna bekye: «Wawa toli o bokye, tomokye zwa ntoma bi, obokye bazee baokye?» ³⁴ Emba Yesu amba ya batuna yokye:

«Bee, oli na mapa bo?» Bamba mobuyisa bekye: «Toli na mapa sambo na banaa swe inkyikiyi.»

³⁵ Emba Yesu amba ya wo na bato baso obokye bazale o se. ³⁶ Aesi ya kpa mapa sambo na ina swe, aphae Nwaphongo melesi, aikyesi, aiphe

baekosi bee obokye baikabe. Baekosi baikpe, baikabesi bato baso. ³⁷ Bato baso baazaka baokaka. Baekosi baongoko ntoma yaa otwaka

be, ya tonzaka banyanzima sambo. ³⁸ Bato baazaka babaka bampele nkoto ine, sa tanga babasi na bana. ³⁹ Waaunva yo ibuya bato o

nkyisi ya be, Yesu aesi ya baa o vato, aesi ya kyende o manyete ma Magadana.

16

Bafalisayi na Basadukayi baongye elekyesako

¹ Bafalisayi na Basadukayi bamba ya waali Yesu pho ya imumeka. Baesi ya motuna obokye akyele elekyesako pho ya iteya obokye maphoo maakyele yo maute oka Nwaphongo.

² Yesu amba ya babuyisa bobo: «Waakome nkokolo bee kowo obokye: “Mbula eteenoo, pho ikolo sili silaa.”

³ Ka waamunkunkutu bee kowo obokye: “Lolo mbula ya muno, pho ikolo sibelo.” Waakyeke bee ikolo, bee koefe naa mbula ya muno naa eteenoo. Kasi bileko biteya maphoo ma nkolo ikyiye, toefe ibilimbola.

⁴ Banyamabole, bato ba lolu eye bali bato babe na bato ba bikobo, tebaakumole Nwaphongo, baongye elekyesako. Kasi etebawene na elekyesako na yonoyo, bo teebe nd'eyaaka Yona phe.» Emba, amba ika baika, aesi ya kyende.

Kyeba na mateya na Bafalisayi na Basadukayi

⁵ Waakatisaka baekosi o mbale eeyoko ya maa ma manene, babungaka iphila mapa. ⁶ Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Kyeka! Nde kokyebe na munu nwa Bafalisayi na Basadukayi moulole mapa!» ⁷ Baekosi bamba butwa iwono bée na be, bekye: «Awo babona pho tololi na mapa.» ⁸ Kasi Yesu aebaka maumunya ma be, amba ya batuna yokye: «Pho ya'ye kowono bée na bée obokye, nde pho tololi na mapa? Bato ba ianola sikyiki. ⁹ Bée naino tosoosi? Umunya mapa matano maazeyaka nga bampele nkoto itano. Umunya na motuya nwa banyanzima baa onoko be? ¹⁰ Umunya na mapa sambo maazeyaka nga bampele nkoto ine, banyanzima bo baa onoko bée? ¹¹ Pho ya'ye bée tosoolo obokye siikaka wo na bée pho ya mapa, waawoko nga na bée obokye: “Kyeba na munu nwa Bafalisayi na Basadukayi moulole mapa!”» ¹² Emba baekosi bamba ya soolo obokye Yesu taikaka wo na bée obokye bakyebe na munu moulole mapa, kasi bakyebe na mateya ma Bafalifayi na Basadukayi.

Petelo awo yokye Yesu ali Masiya

¹³ Yesu amba ya kyende o nkyisi iili phenephe na manyete ma Sezare, mokyisi nwa mokonzi Filipe. Amba ya tuna baekosi bée yokye: «Bato bawo bo pho ya Nwana wa Moto?» ¹⁴ Bamba ya mobuyisa bekye: «Bakyi bawo obokye oli Yoane Mobatise, bana bekye oli Eliya. Baayoko bakule wo bekye oli Jeremi naa monomo na baimosi.» ¹⁵ Amba ya batuna yokye: «Ka bée, kowo obokye nga nali nza?» ¹⁶ Simo Petelo amba ya buya yokye: «Iwe oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo wa bomoo.» ¹⁷ Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Oli na nkyisa boikye, Simo nwana wa Yoane pho teeli moto oeteye maphoo mama, kasi nde Tata ooli o ikolo. ¹⁸ Emba nga na wo na we ngakye: Oli Petelo, o ikolo sa ifanga sisi namotonga ingomba sa nga, na iwaa etesiikokye isibukola.* ¹⁹ Namoephe maphungola ma Bokonzi pha ikolo, eya mokanga we wawa o se, Nwaphongo amoekanga o ikoli me, eya moingola we wawa o se, Nwaphongo ne amoeyingola o ikolo.» ²⁰ Emba Yesu amba ya katela baekosi bée na bokusi obokye bée saimola nono moto obokye iyo ali Masiya.

Yesu aimosi bo wamowaa yo na bo wamokundwa yo

²¹ Tata imbele me, Yesu atati iimola baekosi bée polele maphoo maalukye imoyelela, amba ya wo yokye: «Esengyesi obokye na kyende o Yelusaleme, omoo, bankumu, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, ebe na bateye

* **16:18** 16.18 O munoko nwa Baela, nkombo ya petelo kyelukye iwo obokye ifanga.

ba mibeko bomunveninya bolosi boikye. Bamumboma, kasi sima ya nkolo iyato na mokundwa.» ²² Emba Petelo amba kye ne njwana imbale, amba butwa imooya yokye: «Ee Nkolo! Nwaphongo amoebanza, maphoo mamana ete maakyelame!» ²³ Yesu aesi yaekpana, amba ya wo na Petelo yokye: «Mana itakye na nga, Satana! Oli ibaku pho ya nga! Pho toumunya bokoumunya Nwaphongo, kasi koumunya bokoumunya bato.» ²⁴ Emba Yesu amba ya wo na baekosi bee yokye: «Bo moto kalukye imbenga yo sakula luka bolaa phe mampenza, anyanya ekulusu ye, emba ambe mbenga. ²⁵ Pho moto ookolukye ibikya bomoo phe, aabobungya, kasi owa mobungya bomoo phe pho ya nga, aabozwa. ²⁶ Na bo moto azwe ezwele eso eli o mokyisi, kasi abungye bomoo phe, ambi zwa ekpele'ye? Ekpele'ye eekokyi yo iambya pho ya iikola bomoo phe? ²⁷ Pho Nwana wa Moto amoya o nkyemo ya Ango, yo na banze bee, emba amba phuta moto na moto ikokana na bitoma be. ²⁸ Nde phele na wo na bee ngakye: Onte ya bee baso baali wawa, bana ete baata waa phanza, saika wene na miyo bo wa moyaa Nwana wa Moto ndokolo mokonzi.»

17

Yesu awene o nkyemo ya Nwaphongo

¹ Sima ya nkolo motoba, Yesu aesi ya kpa Petelo, Zake na Yoane, njwana nyango na Zake, akye na bee o ngomba yonyo eanda, itakye na bato, omo babaka nde bee mampenza. ² Nzoto

ya Yesu ya butwaka ndengye esuu o miyo ma bε. Boo phe pha butwaka bongyengye ndokolo moo, bitobu b́εε ba butwaka bitane pεε. ³ Bobεε, baekosi mε baato baesi ya wεε Mose na Eliya bawɔnɔ na Yesu. ⁴ Emba Petelo amba ya wɔ na Yesu yokye: «Nkolo, eli bolaa obokye tobee wawa. Boozingyi, namotonga ndalaku iyato wawa, mɔnɔmɔ phɔ ya wε, muna phɔ ya Mose, mooyɔkɔ phɔ ya Eliya.» ⁵ Waataba yo kawɔ, impata sɔnɔsɔ siitane siesi ya bazifa, onte ya impata mε, ηwesi mɔnɔmɔ moesi yaokana, mowɔ bofo: «Oyo ali Nwana wa nga owa sɔmi, nali na nkyisa boikye phɔ yε. Omookye!» ⁶ Waaoka baekosi ηwesi mε, bawenεkyε bofo boikye, nɔnɔ waauya b́εε mafoo nɔnɔ o se. ⁷ Yesu amba ya kyende ooli bε, aesi ya bakuma, amba ya wɔ na b́εε yokye: «Inwaa, b̀εε saila!» ⁸ Bamba inola mafoo, kasi tebaikyi wεε moto mosuu, nde Yesu yo mampenza.

⁹ Waaba b́εε baute ngomba, Yesu abakatelaka yokye: «Bεε saimola nɔnɔ moto mɔnɔmɔ maphɔɔ masɔ maaweni bεε, tee nɔnɔ mokɔlɔ ηwaamokundwa Nwana wa Moto onte ya bawee.» ¹⁰ Bobεε baekosi bamba ya tuna Yesu bεkye: «Phɔ ya ye bateye ba Mibeko bawɔ obokye, esengyesi obokye Eliya aye phanza?» ¹¹ Iyo, amba ya babuyisa yokye: «Eli bomɔ, esengyesi obokye Eliya aye phanza phɔ ya iyabɔngya maphɔɔ masɔ. ¹² Kasi nga na wɔ na b̀εε ngakye: Eliya nga aunva yaa, kasi tebaika moefa. Bamokyelela maphɔɔ masɔ mabe bo wazingaka ntema ya bε. Yango mena,

bamunyokolo Nwana wa Moto nde bomo.»
 13 Emba, baekosi basosoloko obokye kaba wole pho ya Yoane Mobatise.

Yesu abikye njwana ooli na bolobo bofe

14 Waabutwa bee o elele eyikalaka bato, moto monomo amba yaa ooli Yesu, amba kusama na mabongo o boo phe. 15 Amba ya wo ne yokye: «Moteye, okyela njwana wa nga wa lele ngongo. Ali na iphukuluku, mbala esuu kakaa naa o njwenya naa o maa. 16 Nayakakyi ne oka baekosi ba we, kasi tebaikyi koka imobikya.» 17 Yesu amba ya wo na bee yokye: «Oo! Bee toli nde na ianola! Esengyesi obokye na kule ba na bee bileko bo? Inzelele na njwana me wawa!» 18 Yesu amba phaphala na bolobo bofe me, emba phamba tokolo o nzoto ya njwana, mina wamoo, njwana abikyi.

19 Baekosi bamba yaa bee na bee oli Yesu, bamba ya motuna bekye: «Banga toloikyi koka itokolo bolobo bofe me pho ya'ye?» 20 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Pho bee oli na ianola sikyikyi. Nde phele na wo na bee ngakye: Nabo oli na ianola sikyikyi booli mumbuma njwa mutarde, wamowo na ngomba eye obokye: Mana wawa kyende owo, ya mumana. Ekpele yonyo tekokyi iekatela. [21 Kasi bakokyi itokolo bolobo pha ndengye mena nde na ibondele na na imiima ntoma.]»

Yesu akuli imola bo wamowaa yo na bo wa mokundwa yo

²² Mokolo monomo baekosi bamba yaangana bée baso o Galileya. Yesu amba ya wo na bée yokye: «Bamoamba Nwana wa Moto o maboko ma bato. ²³ Baamoboma, kasi o sima ya nkolo iyato amokundwa o nte ya bawe.» Emba baekosi baokaka ngongo boikye.

Iphuta mputi ya Tempelo

²⁴ Waakoma Yesu na baekosi bée o Kapalanauma, bato baaphutisa mputi ya Tempelo, bamba ya waali Petelo. Bamba motuna békya: «Moteye wa bée kaphute mputi ya Tempelo?» ²⁵ Petelo amba ya buya yokye: «Ee, kaphute.» Waanyolo Petelo o ingambi, Yesu amba ya wo ne yokye: «Simo, kumunya bo? Ookokyi iphuta mputi ya mokonzi nwa mokyisi nza? Baalombo nde babutu?» ²⁶ Petelo amba ya mobuyisa yokye: «Babutu.» Emba Yesu amba ya wo ne yokye: «Bo baabona, baamokyisi tebaaphute. ²⁷ Ka pho banga sabatungyisa, kyende lobo o maa maanene, swe eya motata we iimba, oetakole munoko, wa mowene phalanga eya ebuni, oekpe, ophute mputi pho ya banga na we.»

18

Olekyi na ngambo nza?

¹ Mokolo monomo baekosi bamba ya waali Yesu, bamba ya motuna békya: «Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo nza?» ² Yesu amba ya banga nwana omokye, aesi ya moteye onte ya be. ³ Amba ya wo yokye: «Nde phele nawo na bée ngakye: Bo mobesi nwa bée temobuto ndokolo ntwaka bana baakye phe, otonyolo

o Bokonzi pha ikolo. ⁴ Oolekyi na ngambo o Bokonzi pha ikolo, eli moto ookomiuya na ookobutwe ndokolo ηwana oyo. ⁵ Emba na moto nza, owa moyamba ηwana omookyεε pho ya nga, mena anzambi nde nga mampenza.»

Sakyela bobε

⁶ «Ka moto nzaa owamokosa baakyikyι baba baanzanole obokye bakyele bobε, elekakyi na bola obokye batingya moto με ιβanga sinεε o nkyingo, bamovakye o ebale. ⁷ Ngongɔ boikye na bato ba mokyisi, na ndengye ekyekyele bεε obokye bεbi bakyele masumu. Maphɔɔ ma ndengye mena temakokyi izanga; kasi ngongɔ boikye eli na moto okokyele obokye bεbi bakyele masumu. ⁸ Bo eboko ya we naa ekolo ya we kyeetome ikyela bobε, oetene, pho elekyi na bolaa inyɔɔ o lola na eboko yɔnyɔ naa ekolo yɔnyɔ na ikyende na maboko mabale na nά makolo mabale o lifelo, o ηwenya mote mozime. ⁹ Ka bo ziyo sa we sietome ikyela bobε, osiphengɔɔ kosivakye itakye na we, pho elekyi bolaa pho ya we inyɔɔ o lola na ziyo sɔnɔsɔ, na ikyende na miyo masɔ mabale o ηwenya ηwa lifelo.»

Ete ya mpate eebungyi ezwa

¹⁰ «Kyeba na iwene monomɔ na bana baba phaa; naewɔε pho banze ba bεε baabatele bateme imbεε sisɔ o boo pha Tata oli o ikolo. [¹¹ Pho Nwana wa Moto aesi ya bikya baabunga.]»

¹² «Bεε koununya bo? Bo moto monomɔ ali na mampate munkama, bo yɔnyɔ ebungyi, etaikye ika makoo ibuya mbuka ibuya o ikolo

sa ngomba pho akye luka eebungyi? ¹³ Nde phele nawo na b̄e ngakye: Bo aezwe, amobaa na nkyisa pho ya mpate me ileka nkyisa iibakyi ne pho ya mampate mako ibuwa mbuka ibuwa matemaikakyi bunga. ¹⁴ Nde bomo, Ango wa b̄e ooli o ikolo taazingye obokye na monomo na bana baba abungye.»

Bo nwebi aekyesi bofe

¹⁵ «Bo nwebi aekyesi bofe, kyende oka ye, omoweninya bofe boekyesi yo b̄e babale. Bo aeyokyi, mena akuli butwa nwebi na we.

¹⁶ Kasi bo ale iyeyoka, kpa moto monomo naa babale, pho “batene bolombe nde minoko ya manzoka mabale naa maato.” ¹⁷ Kasi bo ale ibaoka, oloimole o ingomba. Emba bo ambi le ioka ingomba, omowene ndokolo mopakano naa ndokolo mophutise wa mputi.»

¹⁸ «Nde phele nawo na b̄e ngakye: Mapho maso maamoanola b̄e wawa o se, ne Nwaphongo aamaanola o ikolo; ka mapho maso maamole b̄e wawa o se, Nwaphongo ne aamale o ikolo.

¹⁹ Nakule wo na b̄e ngakye: Bo o mokyisi mumu, bato babale onte ya be, baokaa ibondele pho ya inzonga ekpele, Tata owa ikolo aabaphe yango. ²⁰ Pho elele eso eangaa bato babale naa baato na nkombo ya nga, nali onte ya be.»

Ete ya moto wa etoma ootokeye bebi ngongo

²¹ Emba Petelo amba yaa phenephe na Yesu, amba ya motuna yokye: «Nkolo, bo nwebi na nga ankyesi bofe esengyesi obokye na molimbisa mbala bo? Ekokyi ibaa mbala sambo?»

22 Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Phe, siiwo na we obokye mbala sambo, kasi mbala mako sambo mbala sambo. 23 Yango mena, Bokonzi pha ikolo pha ulana na mokonzi mɔnɔmɔ owa ɖangaka ɖato ɖɛɛ ɖaaetoma, phɔ akyekye maphɔɔ ma mambɔngɔ ma ɖɛ. 24 Waatata yo ikyeka maphɔɔ me, ɖamoyelesi na moto wa etoma mɔnɔmɔ owa ɖaka na mbɔngɔ enene. 25 Moto me tabaka na ɖaphalanga ɖaiita mbɔngɔ me. Yango mena mokonzi nwe amba ya toma obokye, ɖamoungya ndokolo moombo na ɲwanwasi na ɖana ɖa ɖɛɛ, ebe na mbolo ye, phɔ ya iita ena mbɔngɔ. 26 Moto wa etoma mɔna, amba ya kusama na maɖɔngɔ; amba wo yokye: “Mokonzi inzuyisa mɔɔ, impe ɖanaa nkɔlɔ, namwita mbɔngɔ ya we eso.” 27 Mokonzi aesi ya mooka ngɔngɔ, amolimbise, nɔnɔ waamole yo akye.

28 Waatɔkɔlɔ moto wa etoma mɔna, akye vana na nwebi ne wa etoma owa ɖaka na ɲwana mbɔngɔ ye ekyikyɪ ya ɖaphalanga. Amoakye o ɲwesi, abuto imunyata na ɖokusi, amba ya wo yokye: “Iita mbɔngɔ ya nga!” 29 Nwebi ne amba ya kusama na maɖɔngɔ, amba ya nyingonela ne yokye: “Inzuyisa mɔɔ, impe ɖana nkɔlɔ, namwita mbɔngɔ ya we!” 30 Kasi yo taikaka anola, amba kye munyɔsa o ɖɔlɔkɔ tee nɔnɔ mokɔlɔ ɲwa iita yo mbɔngɔ ye. 31 Waawene ɖato ɖaaetoma ɖaayɔkɔ ɖaaɖona, ɖawenekye ngɔngɔ ɖoikye, ɖamba yakye imola mokonzi ɲwa ɖɛ. 32 Mokonzi amba ya ɖanga moto wa etoma me, amba ya wo ne yokye: “Oli moto wa etoma

mobe! Wabaka na mbongo ya nga, na elimbisaka pho wanyingonelaka na nga. ³³ Nawe nga osengyelakyi iyokyela nwebi na we ngongo bo wa eyokyelaka nga ngongo.” ³⁴ Mokonzi aokaka yo, amba ya nyosa moto wa etoma me o boloko, tee noko mokolo nwa mwita yo mbongo ye.» ³⁵ Yesu amba ya wo yokye: «Tata ooli o ikolo amoekyela nde bomo, bo monomo onte ya bee talimbise nwebi ne na ndondo yonyo.»

19

Mateya ma Yesu pho ya Lowo lookyeki iboma bolonga

¹ Waaunva Yesu iwo maphoo mamana, amani o Galileya, aesi ya kyende o manyete ma Yuda mali o mokukulu mooyoko nwa ebale ya Yaladene. ² Moluku nwa bato moikye nwanba ya mobenga o mo, amba ya babikya.

³ Bafalisayi baayoko bayakaka oli Yesu pho ya imumeka, bamba ya motuna bekye: «Mibeko ma banga mianole obokye lele akokyi ile nwasi we nde pha babona?» ⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Bee naino totangyi buku pha Nwaphongo? “O etatele ya mokyisi, Nwaphongo akyelaka nwanwasi na lele.”

⁵ Emba, amba ya wo yokye: Yango mena, lele amoika nyango na ango, amokye angana elele yonyo na nwanwasi we, pho bee baso babale babutwe moto monomo. ⁶ Nde bomo, tefakuli ba bato babale, kasi babuto moto monomo. Emba bo Nwaphongo ambo angyinya nwanwasi na lele, moto sa bakabinya.» ⁷ Bafalisayi bamba

ya motuna bεkye: «Ka pho ya ye Mose apherkye nzela obokye bo lele kale ηwanwasi na bolonga, asengyesi imokomela mokanda moteya obokye bolonga bowe?» ⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Mose apherkye nzela ya ile babasi pho ya nzoto bokusi ya bεε. Kasi uta o etatele teyaikaka baa babona. ⁹ Kasi nga na wo bεε ngakye: Bo lele ale ηwasi we, bo te ebe nde pho ya bondumba phe, akyye longa mosuu, mena kakyele phemba.»

¹⁰ Baekosi bεε bamba ya wo ne bεkye: «Bo mobeko ηwa bolonga mobee babona, elekyi na bolaa iba salonga.» ¹¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Teli bato baso baakokyi isosolo mateya mama, manya nde baaunva phe Nwaphongo bokusi pha imaanola. ¹² Maphoo mali maikye, maakatele moto salonga. Bakyi tebaalongwe pho banyiba bompele tata o ibotama, bana bababoma bompele, baayoko te balongye pho bamiambya muwosi pho ya Bokonzi pha ikolo. Moto oakokyi ianola mateya mama, amaanole!»

Yesu atandesi bana bakye maboko

¹³ Mokolo monomo bato bayeesi Yesu bana ba bεε pho abatandele maboko ambe na bondele pho ya be, baekosi bamba bakatela. ¹⁴ Kasi Yesu amba ya wo yokye: «Le bana bakye baye oka nga, le bakatela, pho Bokonzi pha ikolo boli pho ya bato bali ndokolo bana bakye.» ¹⁵ Waabatandela yo maboko, amba ya mana wamo.

Moto wa ezwele

¹⁶ Moto monomo amba yaa oli Yesu, amba ya motuna yokye: «Moteye, lowo'ye loolaa,

losengyesi nga ikyela pho na zwe bomoo pha boβeε?» ¹⁷ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Pho ya'ye kontune pho ya lowoo loolekyi bolaa? Ooli molaa nde Nwaphongo. Boozingyi inyolo o mokyisi nwa bomoo, kumola mibeko.» ¹⁸ Moto me amba ya motuna yokye: «Mibeko ye?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Saboma moto, sakyela baphemba, saiba, sakatela moto boole, ¹⁹ kumola nyongoo na ongo, zinga mobuβaa na we bo komizingye we mampenza.» ²⁰ Munzenga me amba ya wo ne yokye: «Nakumole mibeko miso maamina. Nakule kyela'ye?» ²¹ Yesu amba ya wo ne yokye: «Bo ozingyi iba moto o molaa kyende kye ungya mbolo ya we iso, ombe kabela babola bana baphalanga. Emba waamba ba na ezwele o ikolo. Sima, yaka ya mbengye.» ²² Kasi waaoka munzenga mona baabona, aesi ya butwa na ngongoo pho abaka moto wa ezwele iikye.

²³ Emba Yesu amba ya wo na baekosi βee yokye: «Nde phele na wo na βee, wali nkamba pho ya moto wa ezwele inyolo o bokonzi pha ikolo. ²⁴ Nakule wo na βee boβo: Wali nkamba pho ya nyama enene boli shamo iinyolo o iluu sa solu. Kasi nkamba kyikule lobo pho ya moto wa ezwele inyolo o bokonzi pha Nwaphongo.» ²⁵ Waaoka baekosi maphoo me, bamba kamwa na boikye, bamba ya wo βekye: «Bo ebe babona, ombi koka ibika nza?» ²⁶ Yesu abakyekeyi, amba ya wo na βee yokye: «Moto takokyi imibikya nde yo mapenza, kasi eli nde Nwaphongo ookokyi ikyela maphoo maso.»

²⁷ Emba Petelo amba ya kpa maloba yokye:

«Kyeka, banga baḅa toikyika iso yaabaka na banga, tobuto ikyemiefenga, ekpele'ye eya mozwa banga?»²⁸ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde phele na wo bēe ngakye: Imbele saamozala Nwana wa Moto o eziye ye ya ngambo, o mokyisi ḡwaa sika, bēe bambengakyi, wa mozala na bēe o biziye iko mbuka bibale pho ya itenaka malombe ma mabota iko mbuka mabale ma Isalayele.²⁹ Ka moto munsō oikyika ingambi se, ebe banaa nyango, ebe nyango na ango, ebe bana be, na manzabi me, pho ya nkombo ya nga, amozwa mbolo me mbala munkama, amba na zwa bomōo pha bobele.³⁰ Bato baikye baali lolō eye o boo, bamobutwa o sima. Kasi baali lolō o sima bamobutwa o boo.»

20

Bato baetoma o inzabi sa vinyo

¹ «Okyemela yaamokyela Nwaphongo o bokonzi pha ikolo, ya mōba ndokolo moto mōnōmō ootōkōsi na mumbengu pho ya ikye luka bato ḅa imokyelela etoma o inzabi se sa vinyo.² Aesi ya okana na bēe obokye: Bamozwa mbano ya ebende yōnōyo ya baphalanga boophute bēe pho ya mokōlo mōnōmō ḡwa etoma, amba ya batoma o inzabi se sa vinyo.³ O ngonga ya ibuwa ya mumbengu, akuli ya tokōlo, akye zwa bato basuu bazasi o munsongo sa etoma ya ikyela,⁴ amba ya wo na bēe yokye: “Na bēe kye kyela o inzabi sa nga. Namoephe mbano eekokyi.”⁵ Na bēe bamba ya kyende. Wa koma bunya o moto, na wa ngonga eya iyato ya

nkokolo, akulaka kyela nde bomo. ⁶ O ngonga ya itano eya nokolo, akuli tokolo akye zwa bato basuu bazasi o munsongo. Amba ya batuna yokye: “Pho ya'ye ozasi wawa nzanga mobimba sakyela etoma?” ⁷ Bée bamba ya mobuyisa bekye: “Moto wa ilokpa o etoma tali.” Amba ya babuyisa yokye: “Be kye kyela o inzabi sa nga.”»

⁸ «Waatata iyinda bunya, mokolo inzabi aesi ya wo na kapita yokye: “Banga bato baetoma baso, obaphute. Tata na baakpakyi nga sima, oombe bomela na baakpakyi nga o boo.” ⁹ Bato baatataka ikyela etoma o ngonga eya itano ya nokolo, baesi ya zwa moto na moto ebende yonyo ya baphalanga eekoyi na iphuti sa mokolo mobimba. ¹⁰ Waakoma imbele sa batataka ikyela etoma, baumunyaka obokye bamozwa baphalanga ileka bebi. Kasi babaphেকে nde ebende yonyo ya baphalanga ekoyi na mokolo mobimba. ¹¹ Waakpa bée baphalanga, babuto imiima na mokolo inzabi. ¹² Bamba ya wo ne bekye: “Bato baetoma baasukakyi we ipka bakyesi etoma nde ngonga yonyo, o baphuti na banga nde ndengye yonyo. Kasi banga tokyesi etoma mokolo mobimba, tophembi na ná moo mokusi!” ¹³ Kasi mokolo inzabi amba ya buyisa monomo na bée yokye: “Nwebi na nga, siiki ekyela bofe, tolookanakyi nga na we na ebende yonyo ya baphalanga pho ya mokolo mobimba? ¹⁴ Kpa baphalanga ba we, kyende. Na zingye iphuta okpakyi nga sima boephuti nga. ¹⁵ Ya bo'ye!

Eli baphalanga ba nga, sikokyi ikyela na bée boozingyi nga? Ookyi zuwa pho nali moto molaa?”¹⁶ Yango mena, Yesu amba ya sukya bofo: Bato baali o sima bamobutwa o boo, kasi bali o boo bamobutwa o sima.»

Yesu akuli imola mbala eya iyato bo wa mowaa yo na bo wa mokundwa yo

¹⁷ Waaba Yesu kakyende o Yelusaleme, o nzela, amba ya wo na baekosi iko mbuka babale yokye: ¹⁸ «Okyemela, unwanwa eye, tokyende o Yelusaleme, omɔ, nga Nwana wa Moto, bamunzambya oka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo, na bateye ba Mibeko, bamuntenela bolombe pha iwaa. ¹⁹ Bamba na nzambya oka bato baatebali Bayuda, bamunzakya, bamumbinda phimbo, baamba na mbaka o eklusu. Kasi sima ya nkolo iyato namokundwa.»

Ionga sa nyango wa Zake na Yoane

²⁰ Bobele, nwanwasi wa Zebede aesi ooli Yesu na bana bée babale ba bampele, amba ya kusama o boo phe, pho ya imonga lowo lonolo.

²¹ Yesu amba ya motuna yokye: «Kozingye'ye?» Nwanwasi wa Zebede amba mobuyisa yokye: «Indakyele obokye o bokonzi pha we, bana banga ba bampele baba bamozala monomɔ o boloo pha we, omoyoko o bowee pha we.»

²² Yesu amba ya buya yokye: «Toebe lowo loongye bée. Bée okokyi inywa kopho ya bolosi eya munywa nga?» Bamba mobuyisa bekye: «Tokokyi.» ²³ Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Eli phele, kopho eyamunywa nga na bée wa moenywa me. Kasi iyolo moto owa mozala

o boloo naa o bowεε pha nga tekyekyi nga, pho Tata aunva bōngya bilele baabina pho ya bato baalo yo.»

²⁴ Waoka baekosi iko bayoko lowo me, baokyelaka bola na mosi yoo. ²⁵ Emba Yesu amba ya babanga bée baso wali yo, amba ya wo na bée yokye: «Koebe obokye bakonzi ba nkyisi, bakonza bato ba be, na bato baanene baweninya bato ba bée mpasi. ²⁶ Nzuka onte ya bée, yango saba babona. Bo monomo na bée kalukye imibuya moto munene, esengyesi obokye abe moto wa etoma wa bée. ²⁷ Nde bomo, bo monomo na bée kazingye iba o boo, esengyesi obokye abe moombo nwa bée. ²⁸ Pho nga Nwana wa Moto siika yaa pho bato bankyelele, kasi na yaa nde obokye nabakyelele, nambe naambya bomoo pha nga pho yaiikola bato baikye o boombo.»

Yesu abikye bato babale baapholo miyo

²⁹ Waatokolo bée o Yeliko, bato baikye bamba ya benga Yesu. ³⁰ Bato babale baapholo miyo bazalaka o mbale ya nzela, waoka bée obokye Yesu kalekane, bamba tata iyaanwana bekye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngongo!» ³¹ Bato baikye baphaphalaka na be, bekye: «Kanga munoko!» Kasi bée bakulaka anwana na bokusi bekye: «Nkolo, Nwana wa Davidi, olookyele ngongo.» ³² Yesu amba ya teme, aesi ya babanga, amba ya wo na bée yokye: «Kozingye obokye nakyele'ye pho ya bée?» ³³ Bamba ya mobuyisa bekye: «Nkolo, kyela obokye miyo ma banga maingwe.» ³⁴ Yesu amba baokyla

ngongo, amba ya bakuma o miyo, nde mina wamo, bato babale με babuto iwene, bamba butwa ibenga Yesu.

21

Yesu anyosi o Yelusaleme

¹ Yesu na baekosi b̄e baesi ya koma phenephe na Yelusaleme. Waakoma b̄e o Betafaze o ngomba ya Baolive, Yesu amba ya toma baekosi babale o boo. ² Amba ya wo na b̄e yokye: «Kyende o mokyisi mooli o boo, bo okomi omo, wamowene ebembe ya mpunda baetingye na ηwana wa yango. Omaingole, oye na mango wawa. ³ Kasi bo moto aetuni, b̄e omobuyisaka obokye: “Nkolo asengyesi na mango.” Amokula ebuyisa mango izele.»

⁴ Maphoo maamana makyelamaka pho ya ikokya maphoo mawoko moimosi wa Nwaphongo obokye: ⁵ «Wo na ηwana wa ηwanwasi wa Siona obokye: Kyeka mokonzi ηwa we kaye. Kaye na bonyile, abaa o ikolo sa mpunda na sa ηwana wa mpunda.»*

⁶ Baekosi bamba ya kyende, bakyekyela nde bo wa woko Yesu na b̄e. ⁷ Bamba yaa na mpunda na ηwana wa yango, bawalaka bitobu ba b̄e o ikolo sa mango, Yesu amba ya zala ib̄e. ⁸ Moluku ηwa bato mwikye babaka bawale bitobu ba b̄e o nzela, baayoko batenaka nkanga, bailangyaka o nzela. ⁹ Bato baatambulaka o boo pha Yesu na baamobengaka o sima, babaka baanwane

* **21:5** 21.5 Nwana wa ηwasi wa Siyona kyelukye iw̄o obokye bato baa mokyisi ηwa Siyona (Yelusaleme).

βεkye: «Nkyεmɔ na Nwana wa Davidi! Ookoye na nkombo ya Nkolo apambolame! Nkyεmɔ o bilele biilekyi ikolo!»

¹⁰ Waanyɔlɔ Yesu o Yelusaleme, mokyisi munso ηwanyinganaka, bato bamba tunana βεkye: «Moto oyo kane baa nza?» ¹¹ Bato baayakaka na Yesu bamba buya βεkye: «Eli Yesu moimosi wa Nazaletε o Galileya.»

Yesu anyosi o Tempelo

¹² Yesu aesi ya nyɔlɔ o Tempelo, atati iwi-inya baungye na baoombi ba mbolo omɔ, amba ya bumbya ba mesa ma baendinye ba baphalanga. Akuli na bumbya biziye ba bato baungya makoto-ηwenya. ¹³ Amba ya wɔ na βέε yokye: «O buku pha Nwaphongo wakomama bofo: “Bamobanga ingambi sa nga, ingambi sa losambo.” Amba kula bakya yokye: Bέε osibuye elele ya baibi.» ¹⁴ Bato baaphɔlɔ miyo na baawɔtɔnɔ makolo bamba yaa oli Yesu, amba babikya. ¹⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baokaka yɔɔ, wawene βέε bilekyesako biakyelaka Yesu na bana baabaka baanwane o Tempelo obokye: «Nkyεmɔ na Nwana wa Dawidi!» ¹⁶ Emba bamba ya wɔ na Yesu βεkye: «Kookye maphɔɔ maawɔ βε?» Yesu amba ya babuyisa yokye: «Eε, naokye. Bέε naino totangyi o buku pha Nwaphongo? Bo wakoma βέε bofo: “Oteye bana bakyyε na baanywangye ndengye eekokyi βέε iekumbela?”» ¹⁷ Bobele, aikyi baika, atɔkosi o Yelusaleme akyε milangya o Betani.

Yesu awambi ηwete ηwa fige

¹⁸ Mokolo ηwa sima, waaba Yesu kakule butwa o Yelusaleme, aesi ya oka nzala. ¹⁹ Amba ya wene ηwete monomō ηwa fige imbale ya nzela, amba susana phenephe na ηwango, akye zwa nde maakyi na maakyi. Amba ya wo na ηwete me yokye: «Otokule bota mbuma!» Nde o sina imbale me, ηwete ηwa fige moungyi. ²⁰ Waawene baekosi babona, bamba kamwa na boikye. Bamba ya tuna Yesu bekye: «Pho ya'ye ηwete mumu moungyi na mbala yonoyo bobo?» ²¹ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Booli phele na ianola, bo toikiyiko ziko, okokyi ikyela maphoo maakyesi nga na ηwete ηwa fige. Okokyi na iwo na ngomba eye obokye: Mana wawa, kyende kye mivaka o ebale enene! Wamokyelama. ²² Ekpele eso eya moonga bee na ibondela, bo oanosi obokye wa moezwa, waamba na ezwa.»

Owa phe Yesu bokonzi nza?

²³ Yesu aesi ya nyolo o Tempelo, atati iteya bato. Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba bato, bamba ya susana oli yo, bamba ya motuna bekye: «Kokyele maphoo mama na bokonzi'ye? Oephe bokonzi pha ikyela maphoo me nza?» ²⁴ Yesu amba ya babuyisa yokye: «Na nga, naetune nde motuna monomō. Bo ombuyise eyano, emba na moeyimola na bokonzi ye bokyele na nga maphoo mamana. ²⁵ Owa tomaka Yoane ibatista bato nza? Ya motomaka Nwaphongo ndee bato?» Kasi bee babutwaka iwono bee na bee bekye:

«Bo tobuye obokye yamotomaka Nwaphongo, amokula lotuna yokye: Toikaka anola Yoane pho ya'ye? ²⁶ Bo toonimobuyisa obokye: Ya motomaka bato, toile toko na bato, pho bato baso baanolaka obokye Yoane ali nde owa kolo moimosi wa Nwaphongo.» ²⁷ Yango mena, bamba mobuyisela bekye: «Toloebe.» Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Na nga me esieyimole naa nakyele maphoo mama na bokonzi pha nza.»

Ete ya bana ba bampele babale

²⁸ Yesu amba kula ya wo yokye: «Bee kounyana bo pho ya maphoo mama? Moto monomo abaka na bana ba bampele babale, aesi ya banga owa bola, amba ya wo ne yokye: «Nwana wa nga, lolu kyende kye kyela o inzabi sa vinyo.» ²⁹ Nwana amba ya buya yokye: «Nale, esiikyende.» Kasi o sima aumunye, aesi ya kyende o inzabi sa vinyo. ³⁰ Akulaka wo na owa ibale nde bomu. Owa ibale amba buya yokye: «Ee Tata, na mokyende.» Kasi taika kyende. ³¹ Onte ya bana babale baabana, okyesi maphoo maazingye ango wa bee nza?» Bamba ya mobuyisa bekye: «Nwana owa boo.» Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Nde phele na wo na bee ngakye: Baphutise ba mputi na mandumba, bamunyolo o bokonzi pha Nwaphongo o boo pha bee. ³² Pho, Yoane Mobatise ayakaka yaeteya nzela elaa, kasi bee toikaka moanola. Kasi baphutise ba mputi, ebe na mandumba ba moanoleleka, ka bee

na bo wawenkye bée babona, toika bongola mandondo pho ya imoanola.»

Ete ya bato baetoma babe o inzabi sa vinyo

³³ «Okyemela ete esuu. Moto monomo abalaka inzabi sa vinyo, aesi ya silungya na kyengyete. Amba ya tima ibela o mabanga pho ya ikyela isungu sa iyamola mbuma ya vinyo. Atongaka na ingambi sonoso o ngomba pho ya moto okokyengyete sina inzabi. Sima, amba ika siikyela bato obokye basiphutele, yo akye o imbanga. ³⁴ Waakoma imbele sa inoko mbuma, mokolo inzabi aesi ya toma bato baetoma bée oka bato baaphutele inzabi obokye bakye mokpela iyalo saaka ye. ³⁵ Kasi baaphutele inzabi baakye basali me, bakutubi monomo, babomi oomoyoko, owa iyato bamobomi na mabanga. ³⁶ Emba mokolo inzabi amba kula toma bato basuu baikye ileka baaphanza, kasi baaphutele inzabi bakulaka bakyla nde bomo. ³⁷ O sima ya bée baso, amba ya batomela nwana we monomo. Aumunyaka obokye: “Bamokumola nwana wa nga.” ³⁸ Kasi waamowene baaphutele inzabi, bawonoko onte ya bée bekye: “Kyeka somi ye, owa moikala na sina inzabi bo ango awe! Yaka tomobome, inzambi me samobutwa sa banga.” ³⁹ Baesi ya moakya, bamovakyi o selekye ya inzambi, bamobomi.»

⁴⁰ Yesu amba ya batuna yokye: «Emba waamoya mokolo nwa inzambi, amokyela ye pho ya basali babana?» ⁴¹ Bamba ya mobuyisa bekye: «Etabaokye ngongo. Aababoma bée

baso, aamba phe inzambi oka baphutesi basuu. Emba bato me bamobaka bamophe mbuma o imbele siikokyi.» ⁴² Emba Yesu amba ya wo na bée yokye: «Bee toika tanga maphoo mama o Buku pha Nwaphongo? Bakoma bobo:

“Ibanga saavakaka batongyi ba mangambi, sibuto ibanga siiphisi ingambi sisoo.

Mena etoma ya Nkolo.

O miyo ma banga eli lowoo la ikamwa!”»

⁴³ Yesu amba kula ya bakya yokye: «Yango mena, na wo na bée ngakye: Bamoebololo bokonzi pha Nwaphongo, baamba bophe bato basuu, bée baabokyelela etoma elaa. [⁴⁴ Owa mokaa o ikolo sa sina ibanga, amokye mitenya binango, kasi bo ibanga me sikaa o ikolo sa moto monomoo, saamowolingyinya.]» ⁴⁵ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko baaokyi bite bibale me, baebaka obokye, Yesu kawoo phoo ya be. ⁴⁶ Emba bamba tata iluka malondo ma imwakya, kasi ba ilaka bato, phoo bato babaka bakpe Yesu ndokolo moimosi wa Nwaphongo.

22

Ete ya eseleko ya bolonga

¹ Yesu akulaka wole bato baamookye na bite bisuu yokye: ² «Kyeka bo wamolekana maphoo o Bokonzi pha ikolo. Ya moba ndokolo mokonzi monomoo akyesi eseleko ya bolonga pha njwana we. ³ Atomi bato ba etoma bée obokye bakye oka bato baabangaka yo, phoo baye o eseleko, kasi bée basoo bale iyaa. ⁴ Akulaka toma bato

ba etoma basuu, amba ya wɔ na bɛɛ obokye bakwendɛ wɔ na bato baabangaka yo bofo: “Naumbo bɔngya mbolo iso, nabomi ngombe ya nga, na manyama maaisa. Yaka o eseleko ya bolonga.” ⁵ Kasi bɛɛ basɔ baweni lowɔɔ me nde pha, monomɔ na monomɔ akye o etoma ye, omoyoko akye o manzabi, ona akye kyela mumbongu. ⁶ Baayoko baakye bato ba etoma babana, ba banyokosi, ba babomi. ⁷ Mokonzi aokyi yɔɔ, amba toma batuluku be, pho bakye boma babomi babana, batumbe na mokyisi nwa be. ⁸ Sima amba ya wɔ na bato ba etoma bɛɛ yokye: “Na bɔngyakyi eseleko na bolaa, kasi bato baabangakyi nga tebaikyɔ ya zaa. ⁹ Kyendɛ o nsongo iso inene, obangye bato baamowene be, pho baye o eseleko.” ¹⁰ Bato ba etoma baesi ya kyendɛ o nsongo bamba yaa na bato basɔ baakyeke zwa bɛɛ omɔ, ebe bato balaa, na bato baabe, nono watondaka ingambi sa eseleko.»

¹¹ «Waanyolo mokonzi ikye kyeka bato baabangaka yo, akye wene moto monomɔ taikaka lata etobu ya eseleko. ¹² Emba, amba ya motuna yokye: “Iwe onyosi wawa ndengye'ye? Toikyɔ lata etobu ya eseleko.” Kasi moto me taikaka zwa lowɔɔ la ibuya. ¹³ Bɔbɛle mokonzi amba ya toma bato ba etoma bɛɛ yokye: “Omokangye maboko na makolo, omovakye o ibanda o enzombi amokye lela, amokye twa mino.” ¹⁴ Yesu amba ya sukya bofo: “Nde phele, bato baikye babangama, kasi baaolo bɛɛ bali ba itanga.”»

Mputi ya mokonzi nwa Loma

15 Bafalisayi bakye kye angana ikyita pho ya iluka malondo maiyakya Yesu na maloba me mampenza. 16 Batomaka baekosi ba bee basuu na bato ba Elode pho bakye tuna Yesu obokye: «Moteye, toebe obokye iwe kowo nde phele, toile na moto, iwe tookyeye na ngambo ya moto, kasi koteya nde phele ikyiongye Nwaphongo. 17 Oloimole, kounyana bo, mobeko nwa banga nwambya nzela ya iphuta mputi ya mokonzi nwa Loma nde phe?» 18 Kasi Yesu aebaka malondo ma bee maabe. Amba ya wo na bee yokye: «Banyamabole. Pho ya'ye komekye? 19 Taateya baphalanga baphute na bee mputi.» Bamba moteya ebende ya baphalanga yonoyo. 20 Emba Yesu amba ya batuna yokye: «Boo bofo na nkombo eyakoma bee wawa ili ya nza?» 21 Bamba ya mobuyisa bekye: «Ya mokonzi oo munene wa Loma.» Emba Yesu amba ya wo na bee yokye: «Yaaka mokonzi nwa Loma, oiphe mokonzi nwa Loma, yaaka Nwaphongo, oiphe Nwaphongo.» 22 Waaoka bee babona, bakamwaka na boikye, baikyi mwika bakye.

Motuna pho ya ikundwa sa bawe

23 Nde o muna mokolo me, Basadukayi baesi waali Yesu. Eli bee bato bawo obokye, bato baawaa ete baakundwe. 24 Bamba motuna bekye: «Moteye, Mose awoko yokye: “Bo moto awe taikyi bota bana, nwana nyango na mowe asengyesi ilinga bozengye me, pho abotele nwana nyango bana.” 25 Oka banga, yabaka bampele sambo, bee baso nyango

mɔnɔmɔ, ango mɔnɔmɔ. Nwana owa bola alongyi ηwanjwasi, awe taikiyi bota na ηwanjwasi bana, aikiyi bozengye me na ηwana nyango. ²⁶ Wakyelamaka nde bomɔ na owa ibale na owa iyato, tee nɔnɔ owa sambo. ²⁷ O sima ya bée basɔ, ηwanjwasi me aesi ya waa me. ²⁸ Emba mokɔɔ ηwa mokundwa bawe, ηwanjwasi me amoba wa nza? Pho bée basɔ bamolongaka.»

²⁹ Yesu amba ya ba buyisa yokye: «Be omikose, phɔ toebe na maphɔɔ maali o buku pha Nwaphongo, toebe na bokusi phe. ³⁰ Pho waamokundwa bawe, malonga ete makule baa, ba basi na bampele bamoba ndokolo baanzelu ba ikolo. ³¹ Kasi phɔ ya lowɔ lokyekyi ikundwa sa bawe, toika tanga bo wawɔkɔ Nwaphongo na be? ³² Awɔ bofo: “Nali Nwaphongo wa Abalayama, wa Izake na wa Yakobo.” Yo tali Nwaphongo wa bawe kasi ali Nwaphongo wa bato bali na bomɔ.» ³³ Bato basɔ baamokaka, bakamwaka na mateya me.

Mobeko molekyi miyɔkɔ

³⁴ Wa oka Bafalisayi obokye Yesu asukise Basadukayi, bamba ya angana waali yo. ³⁵ Mɔnɔmɔ onte ya bée abaka moteye ηwa mibeko, alukaka malondo ma imeka Yesu, amba ya motuna yokye: ³⁶ «Moteye, onte ya Mibeko misɔ ma Nwaphongo, mobeko'ye molekyi miyɔkɔ?» ³⁷ Yesu amba mobuyisa yokye: «Osengyesi izinga Nkolo Nwaphongo wa we na ndondo yɔnɔyɔ, na molimo ηwa we musɔ na ná maumunya ma we masɔ. ³⁸ Mena eli mobeko ηwaa boɔ, na moolekyi bonene.

³⁹ Mobeko ηwa ibale mookokaa na ηwa boο, nwe mumu: Osengyesi izinga nwebi na we, booko mizingye we mampenza. ⁴⁰ Mibeko ma Mose na mateya ma baimosi ba Nwaphongo mali nde onte ya mibeko mibale mamina.»

Masiya na Davidi

⁴¹ Bafalisayi baanganaka elele yonoyο, Yesu amba ya batuna motuna mumu: ⁴² «Bεε koununya bo pho ya Masiya? Iyo ali ηwana wa nza?» Bamba ya mobuyisa bεkye: «Ali ηwana wa Davidi.» ⁴³ Yesu amba ya wo na bεε yokye: «Ndengye'ye Davidi wakambemaka yo na Bolobο, amobangaka “Nkolo?” Waawo yo obokye: ⁴⁴ “Nkolo Nwaphongo awo na Nkolo wa nga yokye: Yaka ya zale o boloo pha nga tee nono waamouya nga banguna ba we o se ya makolo ma we.” ⁴⁵ Bo Davidi amobangaka “Nkolo”, ka ndengye'ye Masiya akokyi ikula baa ηwana wa Davidi?»

⁴⁶ Monomο na bεε takokaka na imobuyisa na lowo lonolo, tata mokolo me, moto takulaka meka na imotuna na mituna.

23

Bateye ba Mibeko na Bafalisayi banyamabole

¹ Emba, Yesu amba ya wo na bato baso na na baekosi bεε yokye: ² «Bateye ba Mibeko na Bafalisayi, etoma ya bεε nde ilimbolela bato Mibeko ma Mose. ³ Bεε osengyesi ikumola na ikyela iso yaamowo bεε na bεε kasi bεε samekola mobesi ηwa be, pho tebaakyelele

iikyiteya bε. ⁴ Bakangye biphesi bizito bili na nkamba pho ya ibinyanya, baambe biphisa bato o mabekeye, kasi bεε mampenza tebaabikume nɔnɔ na munseε. ⁵ Bitoma biso biikyele bε, balukye nde obokye bato ba bawεnε. Bitee ba nkanda ya Nwaphongo bilate bato o imbεle si sambele bε, bεε ba bibuya binεnε mpenza, bambe na bamba ma songya manεnε ma nkoto ya bε. ⁶ Bazingye bilele ba ngambo o bisεleko, na biziye ba o boo o mangambi ma makyita. ⁷ Bazingye bato bababeyakye o bilele fiangane bato baikye, baambakye na babanga “bateye.” ⁸ Kasi bεε, sazingaka obokye baεbangye “moteye”, pho bεε baso oli nde baekosi, oli nde na Moteye monomɔ. ⁹ O munse mumu sa banga moto monomɔ “tata”, pho oli nde na Ango wa bεε monomɔ, oli o ikolo. ¹⁰ Sazingaka obokye bato baεbangakye “mokonzi”, pho oli nde na Mokonzi monomɔ yo Masiya. ¹¹ Moto oelekyi bεε baso, amoba moto wa bεε wa etoma. ¹² Moto okomitombe, baamounya, kasi moto ookomiuya, baamotomba.»

Yesu aweninyee bɔɔle pha bateye ba Mibeko na Bafalisayi

¹³ «Ngongɔ ya bεε, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kozibele bato nzela eekokyi na bεε inyolo o bokonzi pha ikolo. Bεε mampenza toonyolo, kombe na katela bato baazingye inyolo.»

¹⁴ [«Ngongɔ ya bεε, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Koiyele mazengye na mbolo ya bεε iso na malondo mabe pho

ya ibomba bofe pha b̄ēe, kombe buzinya na ma bondesi maanda. Yango mena Nwaphongo amoephe etumbu eya moleka bonene!]

¹⁵ Ngongɔ ya b̄ēe, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kokye mikyende mabanga mboka eso, na yaa mokyisi na yaa ebale phɔ ya iluka moanosi monomɔ, ka waamozwe b̄ēe, kokule mobuya moto wa lifelo koleka b̄ēe.

¹⁶ Ngongɔ ya b̄ēe, bato baapholo miyo baateya bato nzela. Phɔ ya b̄ēe kowɔ obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya Tempelo, seleka me eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya wolo ekyebombe yo o Tempelo, asengyesi ikumola seleka me. ¹⁷ Bibubusi bibi, bato baapholo miyo! Elekyi na ntina eli'ye, itela ndee Tempelo? Itela kabutwe ekpele eya ekyila nde onte ya Tempelo.

¹⁸ Kowɔ na obokye: Bo moto akati seleka na nkombo ya etumbelo seleka me eli pha. Kasi bo akati seleka na nkombo ya ikafo sili o ikolo sa etumbelo, asengyesi ikumola seleka me. ¹⁹ Bato baapholo miyo! Ikafo na etumbelo, elekyi iye? Ikafo sibutwe ekpele eya ekyila phɔ basikyisi o etumbelo. ²⁰ Moto ookokate seleka na nkombo ya etumbelo, aekati phɔ ya etumbelo na phɔ ya mbolo iso iili o ikolo sa etumbelo. ²¹ Okokate seleka na nkombo ya Tempelo, aekati na nkombo ya Tempelo na na nkombo ya Nwaphongo okozale omɔ. ²² Na okokate seleka na nkombo ya ikolo, aekati na nkombo ya eziye ya Nwaphongo, na ya Nwaphongo okozale miyango.

²³ Ngongɔ ya b̄ēe, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Komanyisa

Nwaphongo iyalo sonoso onte ya maalo iko ma maakyi maa solo elaa. Kasi kobungye mibeko miilekyi minene booli: Ikyela bato bolaa, iyokyela bato ngongo, na ibaa bato bawo phela. Mena eli mapho masengyesi bée ikyela, kasi sa bunga maayoko. ²⁴ Bato baapholo miyo bateyee ba nzela! Kokonde maleku ma bée pho ya imanya esala omokyiky, kasi komine shamo oomunene!

²⁵ Ngongo ya bée, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kokunyole ba kopho na balako o ikolo kasi o motema itondi na mbolo ya iiba na maphowa mabe. ²⁶ Mofalisayi owa pholo miyo! Kunyola kopho o motema phanza emba o ibanda wamokunywa me.

²⁷ Ngongo ya bée, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Waulana na malita mainga bée mumpembe, mawenene malaa o ibanda, kasi o motema matonda na mpee ya bato bawaa na ná sokoto ndengye na ndengye. ²⁸ Na bée o ibanda kowenene ndokolo bato balaa o boo pha Nwaphongo. Kasi o motema watonda na boole na ná bofe.

²⁹ Ngongo ya bée, bateye ba Mibeko na Bafalisayi, banyamabole! Kotongyele baimosi ba Nwaphongo malita malaa, kobongya na malita ma bato ba bosembo. ³⁰ Kombe na wo obokye: “Bato baabaka o imbele sa bankoko ba banga, nde toloangana na bée pho ya iboma baimosi ba Nwaphongo.” ³¹ Baabona, bée mampenza koanole obokye oli bankoko ba bato babomaka baimosi ba Nwaphongo. ³² Ujwanwa eye, emba unva etoma eya tataka

bankoko ba bée ikyela! ³³ Bèe manzoo, bosu imele! Wa mokyela ndengye'ye pho olote etumbu eya lifelo? ³⁴ Yango mena, okyemela: Na moetomela baimosi ba Nwaphongo na bato baa malondo na bateye ba Mibeko baalaa. Kasi wa moboma bakyi na masengu na ná mabanga, baayoko wa baboma o ikolo sa ekulusu, wa mobinda bayoko na phimbo o mangambi ma makyita ma bée, wa mokyé mi bawiinya o nkyisi iso iinene. ³⁵ Yango mena, konyanya ngambo ya malongo ma bato baso ba bosembo babomaka bée, tata oka Abele tee nono oka Zakaliya njwana wa Balasi, owa bomamaka onte ya Tempelo na o etumbelo. ³⁶ Nde phele na wo na bée ngakye: Bèe wa mozwa etumbu pho ya maphoo maso mamana!»

Yesu alesi pho ya Yelusaleme

³⁷ «Yelusaleme, Yelusaleme, iwe moto ookobome baumosi ba Nwaphongo, kobome na bato baa etomele Nwaphongo na mabanga! Kasi ingaa, mbala na mbala na mekakyi eyeyangyinya wali nga, bokoangyinya soo bana bée o se ya mapapusa me, kasi bée toika anola! ³⁸ Kyeka, ingambi sa we sa moikala nde phaa. ³⁹ Na wo na bée ngakye: Tata nde unwanwa ye, otokule nvene tee nono wa mo wo bée obokye: “Okoye na nkombo ya Nkolo apambolame.”»

24

Yesu aimosi obokye Tempelo yamobukwa

¹ Waaba Yesu katolo o Tempelo, baekosi bée bamba yaa wa li yo, bamba ya wo bekye:

«Taakyeka bowa tonga bée Tempelo eye!»
 2 Emba Yesu amba ya babuyisa yokye: «Oeweni yango eso te? Nde phele na wo bée ngakye: Ibanga na sɔnɔsɔ etesiikale o ikolo sa siyɔkɔ, masɔ ma munyangwa.»

Malɔsi na minyɔkɔ maa moyaa

3 Bobele Yesu amba ya kye zala o ikolo sa ngomba ya Baolive. Baekosi bée bamba yaa bée mampenza waali yo, bamba ya motuna bekye: «Taloimola maphɔɔ maawɔ we, mamokyela imbele ye? Tomba na eba na ye, obokye imbele sa iyaa sa we na saa suka ya mokyisi sikokyi?»

4 Yesu amba ya babuyisa yokye: «Nde koebe, moto sa ekosa. 5 Pho bato baikye bamoyaa, na nkombo ya nga, bamowɔɔ bekye: “Inga nali Masiya!” Bamokosa bato baikye. 6 Wamooka obokye mabita maeyelele na masimo ma mabita mali bisuu, bée sa ilaa. Esengyesi obokye maphɔɔ me makyelame, kasi mena teetaa baa suka ya mokyisi. 7 Ekolo yɔnɔyɔ ya muɔwana na ekolo eeyɔkɔ, bokonzi bɔnɔbɔ pha muɔwana na bokonzi booyɔkɔ, zilo sikusi sa mobaa, na manyete mamunyingana bilele biikye. 8 Maphɔɔ masɔ mamana ma moba ndokolo etatele ya eswete ya ibota.

9 Emba, bato bamotata iyeyungya, pho ya iyeweninya bolɔsi na iyeboma. Mabota masɔ ma moeyina pho ya nkombo ya nga. 10 O nkɔlɔ me, bato baikye bamolee ianola sa be, bamungyana na iyinana bée na be. 11 Baimosi babole baikye bamotɔkɔlɔ, bamokosa bato baikye. 12 Pho bofe pha moleka o mokyisi, bato ete bakule

zingana. ¹³ Kasi owa moititala nɔnɔ o suka, amobika. ¹⁴ Simo Elaa ya bokonzi pha Nwaphongo yamoteyama o munse munso munso, pho nkyisi iso baeyokye. Emba suka yaamba yaa.»

Mooti owa inganga

¹⁵ «Wamowene ookobangye bɛɛ mooti owa inganga, bo wa wo moimosi Daniele. Amoteme o elele esantu. Motangyi wa maphoo mama amasosolo! ¹⁶ Baamobaa o Yuda bɛɛ elotaka o mangomba. ¹⁷ Owamobaa o ifanda, yo sakula nyolo o ingambi ikye kpa mbolo ye. ¹⁸ Na owa moba o manzabi, yo sakula butwa o lombo pho ya ikye kpa etobu ye. ¹⁹ O nkolo me, ngongo ya mobaa na babasi baaekama na na malekyele! ²⁰ Bondele Nwaphongo, pho mokolo nwa molota bɛɛ, nwe sa baa imbele sa mambula naa mokolo nwa sabata! ²¹ Pho nkolo me, yamobaa ya malosi maikye, mali naino fato sa wene uta waetatele ya mokyisi bowamokyela Nwaphongo tee nɔnɔ lolɔ eye. Malosi mamoulana na mango ete makule na weneɛ. ²² Kasi bo Nwaphongo tabukolaka nkolo ya malosi me phe, moto na monomɔ nde tabikyi. Kasi Nwaphongo abukola nkolo me pho ya fato baunva yo olo.

²³ O imbele me, bo moto awo na bɛɛ yokye: “Kyeka, Masiya ali wawa!” Naa obokye: “Ali owol!” Bɛɛ samoanolela. ²⁴ Pho bamasiya baabole na baimosi baabole bamoya baikye, bamokyela bilekyesako binene na maphoo ma ikamwa pho ya ikosa fato baunva olo Nwaphongo. ²⁵ Okyemela! Nambo ekyebisa na maphoo maso maamoya.

²⁶ Yango mena, bo bawo na b̄e b̄ekye: “Kyeka ali o bokye!” Sakyende. Na bo bawo na b̄e b̄ekye: “Kyeka, amibombi wawa!” Sabaanolela. ²⁷ Pho bookyele munkakasi o ikolo, uta biitokolo moo na biikye milangya ηwango, Nwana wa Moto amoya nde bom̄o. ²⁸ Waafe ebembe, biwawanga biikye biangane nde wa m̄o.»

Iyaa sa Nwana wa Moto

²⁹ «Bo nkolo ya malosi me yumboo, malosi masuu maalekyi mamoya. Moo ηwa mobutwa enzombi, bokombe etebokule ngala, banyaseesi bamobiya, iso iili o ikolo ya munyingana. ³⁰ Emba elembo ya Nwana wa Moto yamowene o ikolo, o imbele me, bato ba nkyisi iso iili o munse, baamiima, waamowene b̄e Nwana wa Moto iyaa o mampata na mwiya na ná nkyem̄o iikye. ³¹ Indule sinene samokaa, amotoma banze b̄e mbomb̄o iso ya munse, bamoangyinya bato bas̄o baunva yo olo.»

Ete ya ηwete ηwa fige

³² «Sosolo na bolaa ete ya ηwete ηwa fige. Bo molebosi, b̄e koebe obokye imbele siikyete mbuma sikokyi. ³³ Nde bom̄o, waamowene b̄e maphoo maso maamana makyelame, wa moeba obokye iyaa sa Nwana wa Moto sikokyi. ³⁴ Nde phele na wo na b̄e ngakye: Maphoo mama mamokyelama naino bato baayoko bali na banga lol̄o sataa waa. ³⁵ Ikolo na munse ya molekana kasi maloba ma nga etemalekane.»

Mokolo ηwa suka ya mokyisi moebe nde Nwaphongo

³⁶ «Moto na monomō taaebe na mokolo naa imbele saamokyelama maphōō mamana, ebe na banze o ikolo, ebe na ona Nwana taebe. Kyeebe nde Tata yo mampenza. ³⁷ Mokolo ηwaamoyaa Nwana wa Moto, maphōō mamokyelama nde bo wakyelamaka wεε o imbele saaka Nowa. ³⁸ O boo pha maa izinza mokyisi munsō, bato babaka bazee, banywe, balonganaka tee nōnō mokolo ηwaanyolo Nowa o masuwa. ³⁹ Tebabaka baumunya na ekpele yōnōyō, tee nōnō waa yaa zinza maa mokyisi munsō. Imbele saamoya Nwana wa Moto ya mōba nde bōmō. ⁴⁰ Bampele babale bamōba o inzabi, bamokpa monomō, bamoika monomō. ⁴¹ Babasi babale bamōba batwakye o oomba yōnōyō, bamokpa monomō, bamoika monomō. ⁴² Kyengye na bolaa, phō mokolo ηwaamoya Nkolo wa bεε toomoebe. ⁴³ Umunya na bolaa lowō lolo: Bo nkolo wa ingambi aebakyi imbele ye saamoya mwibi na mokolo, nde talasi, phō ya ikyengye obokye mwibi sanyolo o ingambi se. ⁴⁴ Yango mena, bεε baka na bokyengyi imbele sisō. Phō Nwana wa Moto amoyaa o imbele site siebe bεε.»

Moto wa etoma owa bosembo na ootoli na bosembo

⁴⁵ «Baka ndokolo moto wa etoma owa bosembo na ná malondo. Mokonzi nwe amoteye kapita ya bēbi ne, phō abaphēkye ntoma o imbele siikokyi. ⁴⁶ Nkyisa boikye na kapita mona, bo mokonzi nwe aesi ya motakana kakyele etoma me. ⁴⁷ Nde phele na wō na bεε ngakye: Mokonzi mona aamophe bokonzi pha mbolo yeε iso. ⁴⁸ Kasi bo kapita me tali na

bosembo, aambi miwole yokye: “Mokonzi nwa nga taaye zele”, ⁴⁹ ambi tata iwanda bebi ne, abuto iza na inywa elele yonoyon na balangyi ba maleku. ⁵⁰ Emba, mokonzi nwe amoyaa mokolo nwaamoba yo samoziya, naa o imbele siite siebe yo. ⁵¹ Aamowiinya, aamba mophe etumbu enene, aamunyosa ooli banyamabole, o elele ekyelele bee na ekye twe bee mino.»

25

Ete ya bangondo iko

¹ «Bokonzi pha ikolo phamoulana na ete ya bangondo iko baakpaka batala ba bee pho ya ikye vana na moloo wa bolonga. ² Onte ya be, batano babaka bibubusi, batano bayoko babaka bamalondo. ³ Baa bibubusi baphilaka nde batala, kasi iphila mautaa maikye phe. ⁴ Kasi baamalondo baphilaka batala ba bee na ndangyi ya mauta. ⁵ Wabaa moloo wa bolonga saya izele, bee baso baokyi ebu balasi.

⁶ Waamolengyela, moto monomo aesi ya anwana yokye: “Kyeka moloo wa bolonga, tokolo okye moyamba!” ⁷ Emba bangondo babana baesi ya umwa, batati ibongya batala ba be. ⁸ Bangondo baa bibubusi bamba ya wo na bebi na bee baa malondo bekye: “Olophe ndambo ya mauta, batala ba banga bazime.” ⁹ Baa malondo bamba ya babuyisa bekye: “Phe, bo tophe, mauta ma banga ete maakokye. Kyende omba mabe o zando.” ¹⁰ Waakye baa bibubusi ikye omba mauta, nde o sina imbele me, moloo wa bolonga aesi o sima. Batano

baa malondo baamilengyelekye, baesi ya nyolo na moloo wa bolonga o ingambi sa eseleko. Bamba kanga ekomba na iphungola. ¹¹ O sima, bangondo batano baa bibubusi baesi ya koma, baanwanaka bekye: “Nkolo, Nkolo, olozifole!” ¹² Kasi moloo wa bolonga amba yababuyisa yokye: “Nde phele na wo na beë ngakye: Si-eyebe.”»

¹³ Yesu amba sukya bofo: «Yango mena, nde kokyengye pho toebe na mokolo na ngonga.»

Ete ya bato baaetoma baato

¹⁴ «Ŋwaphongo amokyela ndokolo moto monomo kalukye ikyende o imbanga, abangyi bato beë baetoma, aesi ya bakabela baphalanga beë pho ba bakolisa. ¹⁵ Aesi ya phe moto na moto bookokyi na malondo me. Owa ebandle amophe bibende ba baphalanga bitano, owa ibale bibende ba baphalanga bibale, emba owa iyato ebende ya phalanga yonyo. ¹⁶ Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, akye bakyela na mumbongu, amba kula zwa bibende bitano bisuu. ¹⁷ Owa zwaka bibende bibale, akye kyela nde bomo amba zwa bibende ba baphalanga bibale bisuu. ¹⁸ Kasi owa zwaka ebende yonyo, akye tima ibela o manyete, abombi baphalanga baamophekye nkolo we.»

¹⁹ «Nkolo nzikye ya lekanaka, nkolo wa bato ba etoma aesi ya butwa, amba ya banga bato beë ba etoma pho bamoteya bo wakyelela beë baphalanga be. ²⁰ Moto wa etoma owa zwaka bibende ba baphalanga bitano, aesi ya

moteya bitano bisuu yokye: “Nkolo, wampɛkyɛ bibende ɓa ɓaphalanga bitano, kyeka nakuli ɓakya bibende bitano bisuu o ikolo.” ²¹ Nkolo wɛ amba ya wɔ nɛ yokye: “Bolaa, moto wa etoma o molaa na owa ɓosembo. Oli na ɓosembo o mbolo iinkyikyɛ naamoephɛ ɓokonzi pha mbolo iinzikye. Yaka ya kumbe na nga elongo.” ²² Moto wa etoma owa zwaka bibende ɓa ɓaphalanga bibale aesi nɛ ya moteya, amba ya wɔ yokye: “Nkolo, wampɛkyɛ bibende ɓa ɓaphalanga bibale, kyeka, nakuli ɓakya bibale bisuu o ikolo.” ²³ Nkolo wɛ amba ya wɔ nɛ yokye: “Bolaa, oli moto wa etoma o molaa na owa ɓosembo. Obakya na ɓosembo o mbolo iinkyikyɛ, na moephɛ ɓokonzi o mbolo inzikye. Yaka ya kumbe na nga elongo.” ²⁴ O suka moto wa etoma owa phɛkyɛ ɓɛɛ ebende ya ɓaphalanga yɔnɔyɔ aesi nɛ, amba ya wɔ yokye: “Nkolo, nga naebe obokye iwɛ oli moto mɔnɔmɔ wa nkamba, konɔkɔ mbuma o elele eteyaikaka phika wɛ. ²⁵ Nailaka, namba kye ɓomba ɓaphalanga ɓa wɛ o se ya manyɛtɛ, kyeka ɓaphalanga ɓa wɛ ɓɛɛ ɓaba.” ²⁶ Nkolo wɛ amba ya mobuyisa yokye: “Moto wa etoma mobe na wa ɓokɔɔ! Waɓaka obokye nga nanɔkɔ mbuma o elele ete yaikaka nga phika. ²⁷ Kasi iwɛ nga nde wa kyekye ɓomba ɓaphalanga ɓanga o banki, wa iyaa nga nde naesi ya ɓazwa na ɓanaa matabisi. ²⁸ Omobololo ebende ya phalanga mena, oephɛ ooli na bibende ɓa ɓaphalanga iko. ²⁹ Pho ooli ná ɓanaa mbolo nzikye ɓamokula mobakyisela, kasi ooli pha, ɓaamobololo na ɲwana ndambo oobakya nɛ. ³⁰ Vaka moto wa etoma ootoli na

ntina o ifanda, o enzombi, o elele ekyelele bée na ekye twe bée mino.”»

Mwambo ηwaa suka

³¹ «Mokolo ηwaamoya Nwana wa Moto na nkyemo ye, elele yonyo na banze baso, amozala o eziye ye eya bokonzi. ³² Bato baso baa munse, bamoyaangana o boo phe, aabakaba ndokolo waakabe mokoosi mampate na mam-bosi. ³³ Amoteye mampate o boloo phe, mam-bosi o bowee phe. ³⁴ Emba mokonzi amba ya woo na bali o boloo phe yokye: “Bee yaka, bato bapambola Tata, ya nyolo o bokonzi phaa ebongyisela be, uta o etatele ya mokyisi. ³⁵ Pho nabaka na nzala, wampkye ntoma ya iza, nabaka na phowa ya maa, wampkye maa mainywa, nabaka mobutu, wanzambaka o mangambi ma bée. ³⁶ Nabaka bolumbu, wamba ya mpe bitobu ba ilata, nabaka na bolosi, wansalisaka, nabaka o boloko, wayakaka ya nkyeka.” ³⁷ Bato babosembo bamba ya mobuyisa bekye: “Nkolo, imbele ye saaewenekye banga na nzala tomba ya ephe ntoma ya iza, na na phowa ya maa, tomba yaa ephe maa mainywa? ³⁸ Imbele ye saabaka we mobutu oka banga tomba eyamba o mangambi ma banga, na bolumbu tomba ephe bitobu ba ilata? ³⁹ Imbele ye saaewenekye banga naa bolosi naa o boloko, tomba ya kye ekyeka?” ⁴⁰ Mokonzi amba ya babuyisa yokye: “Nde phele nawo na bée ngakye: Mbala iso yaabaka bée kokyele na monomo na baakye onte ya banaa mama, mena wabaka kokyelele nde nga.”»

41 «O sima mokonzi amba ya wɔ na baali o bowee phe yokye: “Mana o miyo ma nga, b̄ee bato baalaka b̄ee na bofe! Kyende o nwenya mote mozime, nwa bongya b̄ee pho ya Zabulu na bakonga be! 42 Pho nabaka na nzala, toikaka ya mpe ntoma ya iza, naokaka phowa ya maa, toikaka mpe maa mainywa. 43 Nabaka mobutu toikaka nzamba, nabaka bolumbu, toikaka mpe etobu ya ilata, nabaka na bolosi na o boloko, toikaka nsunga.” 44 Emba b̄ee bamba ya motuna bekye: “Nkolo, imbele ye saa ewenekye banga na nzala naa na phowa ya maa naa mobutu naa bolumbu naa na bolosi naa o boloko tomba le iesunga?” 45 Mokonzi amba babuyisa yokye: “Nde phele nawo na b̄ee ngakye: Mbala iso yaalekye b̄ee ikyelela monomo na baakye onte ya banaa mama, mena walekye ikyelela nde nga.” 46 Emba bato me baamba zwa etumbu eteyunve, kasi bato baabosembo bamozwa bomoo pha bobele.»

26

Bakonzi bawangyi iboma Yesu

1 Waaunva Yesu iwo maphoo maso mamana, amba ya wɔ na baekosi b̄ee yokye: 2 «Bee koebe obokye iikasi nkolo ibale pho ya eseleko ya Ilekana, bamoungya Nwana wa Moto pho bamobakye o ekulusu.»

3 Nde o sina imbele me, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda bakyeke angana o ingambi sa Kayafa, mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. 4 Emba bamba

wangya iyakya Yesu miibombo pho ya imoboma.
⁵ Bamba wo bেকে: «Tolokokyi imoakya mokolo
 nwa eseleko pho bato nde batombi.»

*Nwasi monom asweyee malasi o moto nwa
 Yesu*

⁶ Mokolo monom Yesu abaka o Betani o
 ingambi sa Simo, moto owabaka na bolosi
 pha mabaa. ⁷ Waaba yo kaze, nwanwasi
 monom aesi wali yo, na molangyi o maboko
 nwa kyela bee na na ibanga saa motuya mo-
 tondi na malasi ma motuya mwikye. Amba
 ya masweya o moto nwa Yesu. ⁸ Waawene
 baekosi babona, bawenekye boke, bamba wo
 bেকে: «Ani oto malasi mamana pho ya'ye? ⁹ Nde
 bamaungyaki na motuya mwikye, bambe kpa
 bana baphalanga babakabele babola.» ¹⁰ Yesu
 aebaka maphoo maso maabaka bee bawo. Amba
 ya wo na bee yokye: «Pho ya'ye bee kotungyisa
 nwanwasi oyo? Lowo lokyesi yo pho ya nga
 lolekyi bolaa. ¹¹ Babola bamoba na bee wawa
 imbele sisoo. Kasi nga esiibe na bee nkolo
 isoo. ¹² Ambo nzololo malasi o nzoto, pho ya
 imbongya nono wa munkunda be. ¹³ Nde phele
 nawo na bee ngakye: O nkyisi isoo, na o bilele
 bisoo bamoumolaka bee Simo Elaa, bamobaka
 bawo lowoo lookyesi nwanwasi oyo, baamba na
 moununya.»

Yudasi kalukye ungya Yesu

¹⁴ Bobele, monom na baekosi iko mbuka
 babale, ookobangye bee Yudasi Mosikaliyota,
 aesi ya kyende oka bakonzi ba banganga ba
 Nwaphongo. ¹⁵ Amba ya wo na bee yokye:

«Wamumpɛ'ye, ɓo naekabesi Yesu?» Emba ɓɛɛ ɓamba mopheɛ bibende ɓa ɓaphalanga makoo maato. ¹⁶ Uta mokolo maamuna, Yudasi abut-waka iluka malondo ma ibaungyisa Yesu.

Yesu katome ɓaekosi ɓɛɛ ilengyele eseleko ya Ilekana

¹⁷ Ya ɓaka mokolo mwa etatele ya eseleko ya mapa maatumbe ɓɛɛ sa muno moulole mapa, ɓaekosi ɓaesi ya kye tuna Yesu ɓekye: «Kozingye obokye tokye elambela ntoma ya eseleko ya Ilekana bi?» ¹⁸ Yesu amba ya wo na ɓɛɛ yokye: «Kyende o munsongo njwa mokyisi munene o ingambi sa songolo, owo ne bobo: “Moteye awo yokye: Imbele sanga sikokyi, nga na mozaa eseleko ya Ilekana o ingambi sa we nga na ɓaekosi ɓa nga.”» ¹⁹ ɓaekosi ɓaamba kyela ɓo wa ɓatomaka Yesu, ɓalambi ntoma ya eseleko ya Ilekana.

²⁰ Waakoma nkokolo, Yesu amba ya kye zala elele yonyo na ɓaekosi ɓɛɛ iko mbuka ɓabale.

²¹ Waabaka ɓɛɛ ɓaze, Yesu amba ya wo na ɓɛɛ yokye: «Nde phele na wo na ɓɛɛ ngakye: Mɔnɔmɔ onte ya ɓɛɛ amunzungya.» ²² ɓaekosi ɓamba oka ngongo ɓoikye, ɓamba tata imotuna mɔnɔmɔ na mɔnɔmɔ obokye: «Nkolo, eli nza?»

²³ Yesu amba buya yokye: «Owa munzungya eli nde mɔnɔmɔ na ɓɛɛ, maboko ma ɓanga mamovana mbala yonyo o lako. ²⁴ Nwana wa Moto amowa nde ɓowa komama wango pho ye o buku pha Nwaphongo. Eye ngongo pho ya moto owamungya Nwana wa Moto. Ebakyi ɓolaa pho ya moto me ɓo tabotamaka.» ²⁵ Yudasi

moto owaamoungya amba ya motuna yokye: «Moteye, eli nga?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwe mampenza olowoo.»

Elambo ya Nkolo

²⁶ Waaba bée baze, Yesu akpe ipa, aphe Nwaphongo melesi, asikyesi, amba kabela baekosi bée amba ya wo na bée yokye: «Imaa, zaa eye eli nzoto ya nga.» ²⁷ Amba kula ya kpa kopho ya vinyo, aphe Nwaphongo melesi aephe baekosi bée, amba ya wo yokye: «Oenywe bée baso. ²⁸ Pho eye eli malongo ma nga, malongo ma sangola ya Nwaphongo na bato, masweye pho ya bato baikye, bazwe bolimbisi pha masumu. ²⁹ Nawo na bée ngakye tata lolu, esikule nywa vinyo eye tee nono mokolo nwa munywa nga na bée vinyo eenyakune o Bokonzi pha Tata.» ³⁰ Bobele, Yesu na baekosi bée, bamba ya tuba meembo ma eseleko. Waaunva bée ituba meembo, bamba ya kyende o ngomba ya Baolive.

Yesu aimosi obokye Petelo aamoangana

³¹ Yesu amba ya wo na baekosi bée yokye: «Nde na mokolo nwa lolu, bée baso wamundota. Pho yakomama o buku pha Nwaphongo bobo: “Namoboma mookosi wa mampate, mampate maso mamunyangwa.” ³² Yesu amba kula bakya yokye: Kasi waamokundwa nga na mokye eziya o Galileya.» ³³ Petelo amba ya wo ne yokye: «Na bo bée baso baeloti, nga esielote.» ³⁴ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nde phele nawo na we ngakye: Nde na mokolo nwa lolu, soo

sa botongokye iwe wa munzangana mbala iyato obokye toonzebe.» ³⁵ Petelo amba ya kpete kapha yokye: «Na bo ebe obokye na wee na we elele yonoyo, nga esieyangane.» Baekosi baso bamba ya wo nde bomo.

Yesu kabondela Nwaphongo o Getesemani

³⁶ Emba Yesu amba ya koma na baekosi bee o etiyе ekyebangye bee Getesemani. Amba ya wo na bee yokye: «Bee zala wawa, nga nakye bondela Nwaphongo.» ³⁷ Amba kye na Petelo na bana babale ba Zebede baa bampele, Zake na Yoane. Bobele atati ioka motema bolosi na inganga. ³⁸ Amba ya wo na bee yokye: «Ndondo ya nga etondi na ngongo ndokolo namowa. Ikala wawa, kengye na nga.» ³⁹ Amba yakye njwana itakye, akye kusama boo o se, amba tata ibondela Nwaphongo yokye: «Tata, bo wakokyi ikyelama, manya kopho eya bolosi eye. Kasi sakyela boozingyi nga, kyela nde boozingyi we.»

⁴⁰ Yesu amba ya butwa oli baekosi bee baato, aesi ya kye batakana balasi ebuu. Amba ya wo na Petelo yokye: «Toiki koka ikyengye na nga na bo ngonga yonoyo?» ⁴¹ Kyengye, bondela Nwaphongo pho bee sakaa o bimekyi ba Molemba! Moto o ndondo ye ali na phowa ya ikyela bolaa, kasi o nzoto ye tali na bokusi.»

⁴² Akulaka kyende mbala eya ibale, amba kye bondela Nwaphongo yokye: «Tata, bo kopho eye teekokyi imana, elaa na enywe, wakyelame nde bozingyi we.»

⁴³ Yesu amba kula ya butwa ooli baekosi bee, amba kula ya kye bazwa bakuli lala ebuu.

Pho miyo ma b̄εε mabutwaka mazito. ⁴⁴ Yesu amba kula baika, akye b̄ondεε mbala eya iyato, akulaka w̄o nde b̄om̄o. ⁴⁵ O sima aesi ya butwa ooli baekosi b̄εε, amba ya w̄o na b̄εε yokye: «Kokule lala, komieminya? Kyeka, imbεε sa iyambya Nwana wa Moto o mab̄ok̄o ma bato ba masumu sikokyi. ⁴⁶ Temε, tokyendε. Kyeka moto ookonzungya aesi.»

Baakye Yesu

⁴⁷ WaaBa Yesu kata w̄o, Yudasi m̄on̄om̄o na baekosi iko mbuka babale, aesi ya koma. Aesi na bato baikye, baphisi mphata na nk̄ongu o mab̄ok̄o. Ya batomaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu ba Bayuda. ⁴⁸ Yudasi owa ungyaka Yesu, abateyaka iyaa samokyela yo, amba ya w̄o yokye: «Moto owa moyamba nga, yo m̄ona, omoakya.» ⁴⁹ Waakoma Yudasi, amba susana oli Yesu amba ya w̄o nε yokye: «Moteye, mbote!» Amba moyamba. ⁵⁰ Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Nwεbi na nga, yeesi wε ya kyela, oikyele mizele.» Emba baayok̄o bamba ya susana, baphisi Yesu, bamba moakya. ⁵¹ M̄on̄om̄o na baabaka na Yesu, amba gb̄olo mumphata nwε, ateni itoo sa moto wa etoma wa mokonzi ηwa banganga ba Nwaphongo. ⁵² Yesu amba ya w̄o nε yokye: «Buya mumphata ηwa wε o ekokolo. Pho bato bas̄o baanwane na mumphata, bawe nde na mumphata. ⁵³ Toebe obokye bo naongyi mbengo oka Tata, nde unwanwa eye amuntomela baanzelu baikye ileka bataȳo iko mbuka ibale ya batuluku. ⁵⁴ Kasi bonakyesi babona, maph̄o makomama o buku

pha Nwaphongo mamokokyisama ndengye'ye? Pho wakomama obokye maphoo maso masengyesi ikyelama nde babona.»

⁵⁵ O sima Yesu amba ya wo na bato baso yokye: «Emba iya nzakya kombe yaa na mphata na na nkpongu o maboko ndokolo nga nali nde moibi? Nkolo iso nabaka nazale o Tempelo pho ya iteya toikaka na nzakya. ⁵⁶ Kasi maso mama makyelame pho ya ikokya maloba ma baimosi ba Nwaphongo maakoma bee o buku pha Nwaphongo.» Emba baekosi baso baikyi moika, baloti.

Yesu kasambe o ikyita siinene

⁵⁷ Bato baakyaka Yesu, bamba yakye ne oka Kayafa, mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, waanganaka baamibeko na bankumu. ⁵⁸ Petelo abaka kabengye Yesu na itakye tee nono wakye yo nyolo o lophango la mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo. Omo, amba kye zala elele yonyo na basinzili, pho ya ikyeka ndengye eya mosuka lowoo me.

⁵⁹ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bato baso ba ikyita siinene babaka balukye bato baakoyi ikatela Yesu maphoo pho bamoingya. ⁶⁰ Kasi na bo bato baikye bayakaka ya mokatela maphoo, tebaika zwa na lowo lonolo tee sima bato babale bamba yaa, ⁶¹ baesi ya wo bekye: «Moto oyo awoko yokye: Nga na mouwola Tempelo ya Nwaphongo namba etonga sima ya nkolo iyato.»

⁶² Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo aesi ya teme, amba ya tuna Yesu

yokye: «Toobuya na iikyiephunde bato baba?»
⁶³ Kasi Yesu aikalaka nde fose. Mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo akulaka wɔ ne yokye: «Kata seleka na nkombo ya Nwaphongo oli na bomɔɔ! Oloimole bo oli Masiya, Nwana wa Nwaphongo?»
⁶⁴ Yesu amba mobuyisa yokye: «Iwe mampenza olowɔɔ. Kasi nawɔ na bɛɛ ngakye: Tata unwanwa, wamowene Nwana wa Moto azasi o boloo pha Nwaphongo owa mwiya, waamba na mowene kaye onte ya mampata!»
⁶⁵ Emba mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo, amba ya kakola bitobu bɛɛ balataka yo, amba ya wɔ yokye: «Atosi Nwaphongo! Tolokuli sengyela na manzoka! Ookyɪ bootosi yo Nwaphongo. ⁶⁶ Bɛɛ koununya bo?» Bamba mobuyisa bɛkye: «Asengyesi iwaa!»

⁶⁷ O sima mɛ, bamba motowa matee o boo, bamba mowanda mankutu, baayɔko bamba mowanda bingyete. ⁶⁸ Bamba wɔ bɛkye: «Iwe Masiya, teya obokye oli moimosi! Oewandi nza?»

Petelo aanga Yesu

⁶⁹ Petelo abaka azasi o ibanda o lophango. Nwanwasi monomo wa etoma, amba ya wɔ ne yokye: «Na we obakyi na Yesu, moto wa Galileya.»
⁷⁰ Kasi yo amba angana o miyo ma bato basɔ, amba wɔ yokye: «Maphɔɔ manvole we mamana, nga siimaefɛ.»
⁷¹ Sima Petelo aesi ya kye teme o munoko nwa lophango. Moto wa etoma mosuu wa nwanwasi aesi ya mowene, amba ya wɔ na baabaka wamɔ yokye: «Moto oyo abakyi na Yesu owa Nazaletɛ.»
⁷² Petelo

akulaka angana, amba kata na seleka yokye: «Siebe moto mɔna.» ⁷³ Sakɔko bato baabaka wamɔ baesi oli Petelo, bamba ya wɔ ne bɛkye: «Nde phele, oli mɔnɔmɔ na be, phɔ ewɔsi ya we kyeephunde!» ⁷⁴ Emba Petelo amba ya anwana yokye: «Seleka Nzambi, siebe moto mɔna. Bo nakate, Nwaphongo ampe etumbu!» Nde o sina imbele me, soo eesi ya tongo. ⁷⁵ Emba Petelo amba ya umunya maphɔ maawɔko Yesu ne obokye: «Soo sa botɔngokye, wamunzangana mbala iyato obokye we toonzebe.» Bobele Petelo amba ya tokolo na ilela na ngɔngɔ boikye.

27

Yesu akye samba oka Pilata

¹ Waa moyelo, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo basɔ naa bankumu ba Bayuda, baanga, bamba okana obokye babome Yesu. ² Bamba mokanga maphanga, bamba yakye ne oka Pilata moangyesi nwa Bayuda.

Iwaa sa Yudasi

³ Yudasi moto owa moungyaka, wa oka yo obokye batenesi Yesu bolombe pha iwaa, aokaka bolɔsi boikye o ndondo ye, amba ya kye buyisa mokonzi nwa banganga ba Nwaphongo na bankumu bibende ba baphalanga makoo maato, biamophekye be. ⁴ Amba ya wɔ na beɛ yokye: «Nakyesi bofe phɔ naungye moto ootoli na lowɔ.» Kasi beɛ bamba ya mobuyisa bɛkye: «Mena nde lowɔ la we! Lowɔ lalona telokyekyi banga!» ⁵ Emba Yudasi amba vaka

hana baphalanga o Tempelo, nono wakye yo miingya.

⁶ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo baongoko baphalanga me, bamba ya wo bekye: «Mibeko ma banga temianole inyosa baphalanga baa ndengye eye o ebombelo ya Tempelo, pho eli baphalanga baatanga malongo ma moto.»

⁷ Waaunva bee iokana, bamba ya baomba na inzabi sa moto monomo owa baka kakyele manoko pho bakundakye na babutu baawe om.

⁸ Yango mena, babangye inzabi me nono lol eye: «Inzabi sa malongo.»

⁹ Wakyelamaka bowawoko moimosi Yilimiya yokye: «Bakpee bibende ba baphalanga mako maato, ye eli motuya nwaaphekye bato ba Isalayele pho ye, ¹⁰ bamba baomba na inzabi sa moto okokyele manoko bo wa nvelekye Nkolo.»

Pilata atuni Yesu

¹¹ Yesu akye samba o boo pha Pilata. Pilata amba ya motuna yokye: «Iwe oli mokonzi nwa Bayuda?» Yesu amba ya mobuyisa yokye: «Iwe mampenza o lowoo.»

¹² Kasi imbele saabaka bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu bamophunde, iyo taikaka buya na lowoo. ¹³ Emba Pilata amba kula motuna yokye: «Tookye maphoo maikye maephunde na be?»

¹⁴ Kasi Yesu taika na mobuyisa na lowoo lonolo. Yango mena Pilata akanwaka na boikye.

Pilata atenesi Yesu bolombe pha iwa

¹⁵ O biseleko biso bya Ilekana, mwangyesi amelekye ikandola moto wa boloko monomo oozingyi bato. ¹⁶ O imbele me, moto monomo

abaka o boloko, aebanaka na boikye, nkombo ye Yesu Balaba. ¹⁷ Pilata amba ya tuna bato baanganaka yokye: «Bee kozingye obokye naekandolele nza? Yesu Balaba nde Yesu okobangye bee Klisto?» ¹⁸ Pilata aebaka na bolaa obokye, baphundaka Yesu oka ye nde pho ya zuwa.

¹⁹ Waaba Pilata azasi kasambisa Yesu, ηwasi we amba motomela maloba yokye: «Sanyolo o lowoo la moto mona, tali na lowoo. Lolo na mokolo naweni bolosi boikye o ndoto pho ye.»

²⁰ Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, baphemye bato malondo pho baongye Pilata akandole Balaba, abome Yesu.

²¹ Pilata akulaka batuna yokye: «Onte ya bato babale baba kozingye obokye naekandolele nza?» Bamba mobuyisa bekye: «Balaba!»

²² Emba Pilata amba kula ya batuna yokye: «Ka nakyele bo na Yesu oko bangye bee Klisto?» Bamba ya buya bekye: «Omobakye o ekulusu!»

²³ Pilata amba ya wo na bee yokye: «Bobe ye bookyesi yo?» Kasi bee batataka iyanwana na bokusi mpenza bekye: «Omobakye o ekulusu!»

²⁴ Waawene Pilata obokye takokyi ikyela na ekpele yonyo, bato balukye itombo, aesi ya kpa maa akunyosi see o miyo na bato baso amba ya wo yokye: «Iwaa sa moto oyo tesili o maboko ma nga! Mena nde lowoo la bee.» ²⁵ Bato baso bamba ya buya bekye: «Lowo phe, malongo me mabee o ikolo sa banga na bana ba banga.»

²⁶ Emba Pilata amba ya bakandolela Balaba, atomi bawande Yesu phimbo, amba ba phe Yesu obokye bamobakye o ekulusu.

Batuluku baekye Yesu

²⁷ Batuluku ba Pilata baesi ya kye na Yesu o lophango la moangyesi. Emba batayo mobimba ya batuluku bamba ya molungya. ²⁸ Bamba mumanya bitobu, bamba molasa nde munkoto mɔnɔmɔ nwa mangola. ²⁹ Sima, baesi ya tonga eboko yɔnɔyɔ ya milɔ, bamba molasa yango o moto ndokolo mokonzi. Bamba mophisa nwana munkyekyele o eboko eya boloo, bamba butwa imokusamela na imoekye, bambe wo bekye: «Mbote, mokonzi nwa Bayuda!» ³⁰ Bamba motowa matee, baesi ya kpa muna munkyekyele nwaamophisaka bée o eboko, babuto imobinda nwango o moto. ³¹ Waunva bée imoekye, baesi ya mumanya munkoto nwaamolasaka be, bamba mobuyisa bitobu be. Emba bamba kye ne ikye mobaka o ekulusu.

Babakyi Yesu o ekulusu

³² Waatokolo bée o mokyisi, bamba kye vana na moto mɔnɔmɔ wa Sirene, nkombo ye Simo, batuluku bamotomisaka na bokusi obokye anyanya ekulusu ya Yesu. ³³ Bamba ya koma o elele ekembangye bée Gologota, kyelukye iwo obokye: «Elele eya engyengyele.» ³⁴ Omo bamba phe Yesu maleku maangyinya bée na muno nwa bololo, waamameka yo amba lee imanywa.

³⁵ Waaunva bée imobakya o ekulusu, bamba ya maa mbese phɔ ya ikaba bitobu be. ³⁶ Sima, bamba ya zala wamo phɔ ya imokyengye. ³⁷ O ikolo sa moto nwe, bakomaka ntina ya iwaa se obokye: «Oyo Yesu, mokonzi nwa Bayuda».

38 Babakaka na baibi babale o ekulusu, ona o boloo phe, oomoyoko o bowee phe.

39 Baalekane bamotolaka, banyingye na nzoto, 40 bamba ya wo ne bekye: «Iwe owalukaka iyuwola Tempelo, ombe etonga na nkolo iyato, omibikya booli Nwana wa Nwaphongo, ombe na uta o ekulusu.» 41 Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bateye ba Mibeko na bankumu bamoekyekye nde bomo, bamba ya wo bekye: 42 «Abikyaka bato basuu, kasi takoyi imibikya yo mampenza! Ali mokonzi nwa Isalayele? Aute unwanwa o ekulusu, toomba moanola. 43 Ambyaka motema nwe munsu oka Nwaphongo, nde kawo yokye: “Nali Nwana wa Nwaphongo.” Ka bo Nwaphongo kazingye amobikya unwanwa eye!» 44 Ebe na baibi baabakaka bee o ekulusu phenephe na Yesu bamotolaka nde bomo.

Iwaa sa Yesu

45 Waakoma bunya i moto, enzombi yeesi ya ziba mokyisi munsu, tee nono o ngonga ya iyato eya nkokolo. 46 Phenephe na ngonga eya iyato, Yesu amba ya anwana na bokusi yokye: «Eli, Eli, lema sabakatani?» Kyelukye iwu obokye: «Nwaphongo wa nga! Nwaphongo wa nga! Pho ya'ye onde?» 47 Bato basuu baatemekye wamu, bamookyi, bamba ya wo bekye: «Kabangye moimosi Eliya!» 48 Monomo na bee amba kyilingana izele, akye nyinya inyuka o maleku maangaa. Asitingye o songya ya mungbalango amba siphe Yesu obokye anywe. 49 Kasi bayoko bamba wo bekye: «Ka tokyekye bo Eliya amoya

mobikya!» ⁵⁰ Emba Yesu ambakula anwana nwanangye mokusi nnono waakata yo motema.

⁵¹ Nde o sina imbele me, etobu eya lengyekye bée o Tempelo, o boo pha elele elekyi bosanto, yakakwaka na mibale uta o ikolo nnono o se.

Manyete manyinganaka, mabanga mawaye,*

⁵² malita maziboo, basantu ba Nwaphongo baikye baawaka bakundoo, ⁵³ batokosi o malita, emba sima ya ikundwa sa Yesu bamba ya nyolo o Yelusaleme. Omoo bato baikye babawenekye.

⁵⁴ Batuluku baabaka bakyengyele Yesu ebe na mokonzi wa be, wawene bée manyete manyingaa na maphoo maso maabaka malekane, bamba wene inganga siikye, bamba wo bekye:

«Nde phele, moto oyo abakyi Nwana wa Nwaphongo!» ⁵⁵ Babasi baikye baabaka bakyemikye ne uta o Galileya pho ya imosunga, batemekye na bée wamoo, bakyekye na itakye.

⁵⁶ Onte ya bée, yabaka Maliya owa Magadala na ndoo ye nyango wa Zake na Zozefu, ebe na nyango wa bana ba Zebede.

Ikundama sa Yesu

⁵⁷ Wa nkoko, moto monomoo wa ezwele amba yaa, nkombo ye Zozefu. Autaka o Alimataya, ne abaka moekosi wa Yesu. ⁵⁸ Akyekye oka Pilata ikye moonga ebembe ya Yesu. Pilata amba wo obokye bamophe yango. ⁵⁹ Emba Zozefu amba ekpa, aizingyi na etobu eenyakune. ⁶⁰ Amba yakye enyosa o ilita saatimaka yo o mabanga pho ye mampenza. Bobele amba ya ukaa ifanga sinene pho ya izifa munoko nwa ilita, nnono wa

* **27:51** 27.51 Lokala

butwa yo. ⁶¹ Maliya owa Magadala na ndoo ye bazalaka o boo pha ilita.

Batuluku bakyengyele ilita sa Yesu

⁶² Sima ya mokolo monomō, yabaka mokolo nwa sabata, bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na Bafalisayi bamba ya kyende oka Pilata. ⁶³ Bamba wo ne bekye: «Mokonzi, toumunya maphoo maawoko nyaboole mona, wataka baa yo na bomoo. Awoko yokye: “Namokundwa sima ya nkolo iyato.” ⁶⁴ Ebongyi obokye otome bato bakyengyele ilita nkolo iyato, bo phe, baekosi bee bamoyaa iba ebembe, emba sima bamba woo na bato obokye: “Akundo.” Boole babona phamoleka phaa phanza na bofe.» ⁶⁵ Pilata amba babuyisa yokye: «Kpa batuluku, kyende kyengyele ilita boumunye bee.» ⁶⁶ Emba bamba ya kye balimisa ibanga me na bokusi. Bamba ikaa batuluku pho basikyengyele.

28

Ikundwa sa Yesu

¹ Mokolo nwa sabata molekaa, na munkukutu, Maliya owa Magadala na ndoo ye, nyango wa Zake na Zozefu, bakulaka kye kyeka ilita. ² Na mbala yonoyo, manyete matati inyingana na bokusi. Mwanze wa Nkolo auti o ikolo, aesi ya manya ibanga, amba zala o ikolo sa sango. ³ Boo phe phabaka bongyengyele ndokolo munkakasi, bitobu bee babaka mpembe pee. ⁴ Batuluku bawenekye inganga, babuto itekyenene, babutwaka ndokolo bibembe. ⁵ Mwanze amba ya wo na babasi

yokye: «Bèe salota, naebe obokye kolukye Yesu owa bomaka bèe o ekulusu. ⁶ Wawa tali! Ambo kundwa bo wawoko yo. Yaka ya kye kyeka elele eebakyi nzoto ye. ⁷ Kyende kye imola baekosi bèe izele obokye ambo kundwa, “akye unwanwa eye o boo pha bèe o Galileya. Wamokye mowene omo.” Mena eli simo eyakakyi nga ya ieimola.»

⁸ Bamba mana o ilita izele, babaka na inganga siikye, kasi mandondo ma bèe matondaka na nkyisa, bamba ya kye na mbangu iimola simo me oka baekosi ba Yesu. ⁹ Na mbala yonoyo Yesu aesi ya tokolele basi me, amba ya wo na bèe yokye: «Mbote ya bèe!» Bèe bamba susana phenephe, bamba kusama, bamophisi o makolo. ¹⁰ Yesu amba ya wo na bèe yokye: «Bèe saila, kyende kyeimola bebi na nga, bakyende o Galileya, bamokye nvene omo.»

Batuluku bakye imola simo oka bakonzi

¹¹ Waaba babasi babutwe, batuluku baabaka bakyengyele ilita bamba ya butwa o lombo, pho ya ikyeimola bakonzi ba banganga ba Nwaphongo maphoo maso malekanaka.

¹² Bakonzi ba banganga ba Nwaphongo na bankumu, bamba angana pho ya iyoka, emba bamba phe batuluku baphalanga baikye.

¹³ Bamba ya wo na bèe obokye: «Owoko bobo: Baekosi bèe baesi ya ifaa ebembe ye na mokolo imbele siibee banga na ebuu. ¹⁴ Bo Pilata aokyi lowoo me, toomuya moo, bèe salota etaekyele ekpele.» ¹⁵ Batuluku baesi ya kpa baphalanga, bakyesi nde bo wawoko bèe na bèe. Yango mena

isolo sisi sanyangwaka onte ya Bayuda tee nono loló eye.

Yesu atokolesi baekosi bée

¹⁶ Baekosi iko na monomó baesi ya kyende o ngomba ya Galileya, eyawoko Yesu obokye amokye vana na bée omó. ¹⁷ Waamowene be, bamba mokusamela. Kasi bayoko onte ya bée bataaka baa na ziko. ¹⁸ Yesu amba susana phenephe na be, amba ya wo na bée yokye: «Ŋwaphongo ampe bokonzi bosó pha ikolo na pha o se. ¹⁹ Yango mena, bée kyende oka bato baa nkyisi iso ya mokyisi, obabuya baekosi banga, obabatisa na nkombo ya Tata, ya Nwana na ya Boloó. ²⁰ Obateya obokye bakumole mitindo mia ephokye nga. Oebe obokye nali na bée nkolo iso tee nono o suka ya mokyisi.»

Sangola Eenyakune

Lobala: Sangola Eenyakune New Testament

copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Lobala)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

45dc5a8e-f513-5ba3-aad6-e48bd1d5b563